

У овом броју:

У случају Косова на ...	3
Косово је велика...	3
Писмо председнику...	4
Отето Косово	5
Европа добила џихад.	7
Време је за незави.	7
Зов нове балканиза...	8
Постмодерна декла...	9
Данајци	9
Питање Косова и Ме.	10
Нереди на улицама...	11
Неко је рекао незави...	12
Проевропљани, реф...	13
Пунолетство са ста	14
Од Косова два пута...	17
Могући одговор Срб...	19
Све је спремно за по...	24

ВЛАДИКА АРТЕМИЈЕ

НИЈЕДНА ОКУПАЦИЈА НИЈЕ ВЕЧНА

Откад је пре десетак година почело отворено изазивање кризе на Косову и Метохији, да би се издејствовала независност и отцепљење јужне српске покрајине, надлежни епископ рашко-призренски Артемије стално је у покрету, обилази бројне престонице да би светску јавност и оне који данас, имају одлучујућу улогу у свету упознао са правим стањем ствари на терену. Само у Америци за то време био је „бар тридесетак пута“, обишао је готово све европске земље, био у Русији и Украјини, у Израелу, у Јужноафричкој Унији... Пред најављено самопроглашење и признање независности овог дела Србије, в л а д и к а Артемије поново посећује Немачку и САД. После повратка из Америке изјављује да се „Србија суочава са ситуацијом која је истовремено испуњена опасношћу и надом када је реч о будућности Косова и Метохије“.

- Нажалост – појашњава владика – ипак је више стрепње. Јер, они који одлучују о судбини Косова су бројнији и налазе се на месту чија се реч важи. Ипак, постоји све више људи од којих се може чути глас разума, који сагледавају и добро познају суштину проблема на Косову. То су људи из културе, науке, а јављају се људи и из политике...

Попут бившег америчког државног секретара Лоренса Иглбергера, бившег амбасадора САД у УН Џона Болтона и бившег помоћника министра одбране Питера Родмана...

- Да, њих тројица су у Вашингтон тајмсу објавили један изузетно добар текст, којим позивају америчку администрацију, Стејт департамент и оне који одлучују, да се преиспита досадашња политика Америке према Косову, а самим тим и политика Европе. Јер, Европа није ништа друго до слушкиња Америке, нажалост.

Колико је тих гласова који су другачији од званичне америчке политике?

- Све их је више. Пре око две године имали смо контакте са хришћанском десницом у Америци, која је веома бројна – преко 120 милиона, из којих је и сам председник Америке изашао, и уз чију помоћ је добио изборе. И они су против тог насиља које се врши над Србима. Међутим, по свој прилици, у администрацији и Стејт департменту се иде путем инерције. То је наставак клинтоновске политике. Иако је промењена партија на власти, тај курс је, нажалост, остао непромењен. У свему осталом у америчкој политици се осећа промена, сем према питању Косова.

Зашто је Америци толико стало да Косово постане независно, да се одвоји од Србије?

- Па, они сигурно имају неке своје интересе које ми не знамо. Јавно се говори да је то због Милошевића, због овога и онога... Међутим, сигурно је да то није разлог. Основно је што се Америка ангажовала много у борби против тероризма у свету. Зато је исламски свет оптужује да је она против ислама у принципу. Нико не каже да су сви исламисти терористи, али,

нажалост, сви терористи су исламисти, муслимани. Ал каида, вехабити и други екстремни елементи су из редова исламског света... И сада, Америци је веома стало да поправи свој однос са исламским светом... Нашли су згодну прилику – то је Балкан: Босна и Косово, где покушавају да се покажу како су добри према муслиманима, па су створили једну муслиманску државу, сада стварају и другу муслиманску државу, да би могли да кажу: видите, ми немамо ништа против ислама, овде је ислам секуларан и ми помажемо... Једноставно, треба им Косово као монета за поткусуривање у тим глобалним односима...

Вероватно постоје и други разлози?
- Сигурно постоје. Њима треба једна јака база – као што су створили Бондстил на Косову – да буду што

Православни епископ Рашко-призренски и косовско-метохијски г.г. Артемије

Манастир Будисавци крај Пећи (14. век)

Преображење Господње

ближе Русији. Јер, циљ Америке и Запада јесте да се Русија поново обузда, пошто виде да је Русија сада, са Путином, стала на своје ноге и да са њом више не могу да се играју као што су били навикли за време хладног рата и непосредно после тога док је још она била немоћна. Зато се Русија онако и понела кад је било бомбардовање Србије, што нам у разговору Американци често пребаце. Осврћући се на Русију, кажу нам: Видите да вам она ни тада није ништа помогла. Али, Русија није иста она од пре девет година и ова данас. Није више на челу Русије Јељцин, него Путин. А главни циљ је да Русију опколе са свих страна. Летос сам био у Украјини, на Криму. И видео сам да тамо постоји јака тенденција НАТО-а и уопште Запада да Украјину, посебно Крим, привуку у свој табор, како би са југа обухватили и угрожавали Русију.

Русија је заузела сасвим јасан и чврст став о питању Косова. Међутим, Америку то као да не брине?

- Не брине, зато што зна да Руси не могу бити већи Срби од Срба. А очекују да Србија отимање Косова пропрати слегањем раменима и неким анемичним, можда вербалним неслагањем, тако да ће све, како сматрају, проћи без већих потреса, без отпора. Отворено кажу да их не брине руско противљење, пошто сматрају да Срби неће ни позвати Русе у помоћ. Јер, да би их позвали, треба да имају неке своје конкретне активности у којима би Руси требало да им помогну. А ако не буде никаквог озбиљнијег одговора Србије, очигледно је да се тада ни Русија неће умешати.

Значи ли то да Америка и друге земље које се залажу за независност Косова, свој став граде и на ставовима неких политичких структура у Београду?

- Не, они свој став граде на основу неких својих интереса, али су им ставови појединих политичара из Београда, добродошли.

Они их охрабрују. И сами сте рекли да се прате и цитирају изјаве неких српских политичара...

Да, охрабрују. Многи одлазе тамо... Овде нама, за домаћу јавност, дају мало чвршће изјаве, а тамо се извињавају. Било је то пре неколико година када је неки наш дипломата, најжалост министар спољних послова, рекао: „Што нам не узмете Косово, шта ће нам...“
Па, како онда они гледају на такве и сличне изјаве наших политичара?

Као доказ да Србији није стало до Косова и да га неће одлучно штитити и бранити. Ето, тако се схвата и порука коју месецима слушамо, да војску нећемо слати на Косово, да ћемо се борити свим демократским средствима, али да војску нећемо користити... Другим речима, то је порука: можете слободно да га узмете...

Ипак, колико Америка тера инат Русији преко Косова, преко Србије?

- Ја мислим да то сигурно стоји. По оној народној пословици: Тукле се јетрве преко свекрве. Тако и овде, Америка и Русија сада се боре за престиж на међународном плану, али на питању Косова и Метохије. И оно што је сигурно, Америка сада не жели да попусти и да призна своју досадашњу грешку по питању вођења овакве политике, и пре свега по питању бомбардовања Србије 1999. године. Али, кад-тад истина ће изаћи на видело, и биће призната. Јер, још увек су исти они људи и фактори који су и тада били на власти и њима је сада јако тешко да једна тако моћна светска сила као што је Америка призна своју грешку пред маленом Србијом, или чак пред Русијом.

Рекли сте да су вам у Америци отворено казали да ће после отцепљења Косова, тако осакаћена Србија брзо прихватити нову реалност. Е, сад, колико се све то ради да би се тако осакаћена Србија лакше укључила у интересну сферу Запада, а измакла од руског утицаја?

- Европска унија тражи Србију не зато да би јој помогла, него да би је и даље исцрпљивала и искоришћавала. Да јој је стало до Србије, она би је примила у њеним природним, међународно признатим границама, а не би тражила да Србија као инвалид уђе у Европску унију. Јер, Србија без Косова је као чевек без обадве ноге, и таква Србија не би користила никоме, а најмање себи.

По доласку из Америке изнели сте низ конкретних мера које би требало предузети да се заштити Косово...

- Србија као демократска држава, као чланица Уједињених нација, треба да учини све што би учинила било која друга демократска држава када би јој неко отимао део територије. То подразумева све. Па нека они размишљају шта у то све спада. Која средства? Све. Зашто не и војна интервенција?! Јер, чему војска ако јој није задатак да штити територију. Све државе треба да штите свој народ и своју земљу. Тако је и по Уставу Србије, и по уставу било које друге државе...

Мене сад оптужују као да ја тражим да Србија ратује. Не.

Рат изазива и тражи онај који напада, а не онај који се брани. Србија није за рат и не треба да буде за рат, али треба да буде за одбрану своје територије...

Док сте били у Америци, искушавани сте питањем: шта после дана Д, шта после проглашене независности Косова? Индиктор вам је стављено до знања шта следи и тражено да прихватите такав један чин...

Знате, то питање слушали смо и на Косову у протеклих годину дана: шта ће радити Срби ако се деси то и то и кад се деси то и то... Одговарао сам да је то хипотетичко питање... Питају, јер желе да

ПРЕДЛОЗИ ВЛАДИКЕ АРТЕМИЈА

На основу свега што смо чули како у Америци, тако и у Европи, уверен сам да можемо отклонити опасност признања ако делујемо одмах и без оклевања, пре наговештене албанске декларације, јер само на тај начин можемо разбити лажни утисак о српској пасивности. Верујем да морамо уложити сав напор како бисмо ујединили све делове српске нације: владу, Цркву, оружане снаге, омладину, политичке партије, друштвене организације, медије...

Зато, врло брзо, ми морамо да:

- престанемо са међупартијским себичним кошкањем и да одмах формирамо владу националног спаса, која би ујединила снаге спремне да бране земљу и народ свим легитимним средствима;
- недвосмислено одбијемо потписивање било ког пакта или договора са ЕУ или са било којом другом земљом, која је спремна да угрози суверенитет Србије;

- пошаљемо на Косово и Метохију, како у Косовску Митровицу, тако и у енклаве, потребно војно и полицијско особље са задатком да спречи било какав напад на структуру српске владе, на српска хришћанска света места и сав хришћански православни народ, на шта нас обавезује српски Устав, Повеља УН, завршни акт из Хелсинкија и Резолуција 1244;
- распоредимо српске војне формације у јужној Србији, са јавно објављеним наређењима да непрестано обезбеђују нормалну везу Срба са Косовом и Метохијом са осталим делом Србије;
- објавимо да ће Србија купити најсавршеније борбене системе од Русије и других земаља, које поштују територијални интегритет Србије и међународно право;

- упутимо позив Русији и другим земљама да успоставе војно присуство у Србији и да пошаљу добровољце како би нам помогли у нашој праведној борби;

- објавимо намеру Србије да се учлани у Шангајску организацију за сарадњу;

- распоредимо посматраче свих пријатељских и добронамерних земаља на Косову и Метохији, како би били сведоци терористичких и агресивних напада којима смо изложени, као и наше легитимне одбране;
- позовемо све искрене и патриотски оријентисане грађане, пре свега хришћане, из САД и европских држава, да искажу своје противљење према неправедној, неморалној и штетној политици њихових влада; и
- мобилишемо све друштвене снаге у Србији, да покажу одлучност да се супротставе било каквој врсти напада.

Рат изазива и тражи онај који напада, а не онај који се брани. Србија није за рат и не треба да буде за рат, али треба да буде за одбрану своје територије...

Док сте били у Америци, искушавани сте питањем: шта после дана Д, шта после проглашене независности Косова? Индиктор вам је стављено до знања шта следи и тражено да прихватите такав један чин...

Знате, то питање слушали смо и на Косову у протеклих годину дана: шта ће радити Срби ако се деси то и то и кад се деси то и то... Одговарао сам да је то хипотетичко питање... Питају, јер желе да

чују да ли ће сви Срби отићи са Косова... Овде би се веома радовали да то тако и буде. Али, ја сам увек одговарао: остаћемо тамо где јесмо. То је наше, наша света земља, ту су наше светиње, наша гробља, наши домови... Остаћемо, без обзира шта ви све будете чинили. Тако сам говорио и у Америци. Сматрам да тако и треба да буде, да наш народ остане на Косову и Метохији, без обзира на тешкоће кроз које ћемо проћи. Јер, све окупације до сада у историји долазиле су и пролазиле, али народ није напуштао своју територију.

Остајао је на своме, прихватао ропство, живео под ропством и радио на ослобађању.

Верујете да ни то ново стање не може вечно трајати?
- Наметнуто решење никада није решење. Окупација никада није

трајна. Све је пролазно стање. Тако ће и ово бити, само је питање када и на који начин ће окупација престати. То је нешто о чему могу само да нагађам. Али, да српски народ неће прихватити окупацију као трајно решење, у то сам више него сигуран. Никакво прихватање окупације не долази у обзир. Никада! **Пре одласка у Америку, били сте у Немачкој; какво је расположење у овој и у другим земљама?**
- Па, и тамо је био исто тврд разговор. Они су одлучни за независност Косова, вероватно под притиском Америке. Европа нема своју самосталну политику. Она следи линију коју Америка зацртава. А Америка гура Европу да не би она својим рукама узела врео кромпир.

14. фебруар 2008. 23:58, НИИ

ЛАВРОВ:

У СЛУЧАЈУ КОСОВА НА ДЕЛУ ДВОСТРУКИ СТАНДАРДИ

Шеф руске дипломатије Сергеј Лавров

територијална целовитост Србије потврђена Резолуцијом 1244

У случају Косова и Метохије на делу су двоструки стандарди, када се упркос резолуцији Савета безбедности УН **п р е д у з и м а ј у** једнострану потезу, изјавио је данас шеф руске дипломатије Сергеј Лавров.

"Ако се у случају кипарског питања сви понашају у оквирима међународног права и не помишљају да мимо резолуције Савета безбедности УН предузимају једнострану потезу, у случају Косова дешава се обрнуто", рекао је Лавров после сусрета са турским министром спољних послова Алијем Бабаџаном.

Шеф руске дипломатије је указао да је

Савета безбедности УН и Резолуцијом 1785, где је потврђена приврженост политичком решавању свих конфликта на територији бивше Југославије, уз очување суверенитета и територијалне целовитости свих држава у региону.

Лавров је поновио став Москве да је упућивање мисије Европске уније на Косово кршење међународног права.

"ЕУ једнострано, без одобрења Савета безбедности УН, упућује на Косово мисију која ће обезбедити владавину закона. То је горка иронија, јер се мисија упућује уз кршење међународног права", рекао је шеф руске дипломатије, а пренела је агенција Итар-Тасс.

Лавров је назвао неистином тврдње да је Резолуција 1244 основа за упућивање мисије и једнострано проглашење независности Косова.

"Резолуција 1244 говори о прелазном периоду, али тај период треба да траје док стране не достигну коначно политичко решење", рекао је Лавров и додао да је "свима познато" да су преговори којима је требало достићи политичко решење вештачки прекинути "због мешања споља".

Шеф руске дипломатије је рекао да се Русија, како у случају Косова, тако и у случају Кипра, залаже за доношење решења на основу одлука Савета безбедности.

Позиција Русије о Кипру, подељеном на грчки и турски део, није се изменила, рекао је он, додајући да се Москва залаже за тражење решења заснованог на принципима које је одобрио Савет безбедности УН и решењу које би било резултат сагласности заинтересованих страна.

Део кипарског острва на коме живе Турци једнострано је прогласио независност Републике Северни Кипар, коју није признала ниједна земља осим Турске.

20. фебруар 2008, Танјуг

NEPSZABADSÁG

'КОСОВО ЈЕ ВЕЛИКА ЛУДОСТ'

Најутицајнији политички дневник у Мађарској, "Непсабадшар", истиче у данашњем коментару да званична Будимпешта нема никаквих разлога да призна независност Косова.

"Република Мађарска не би смела да призна независност Косова, а постоји један рецепт који би могао да се примени и у овом случају. Не признајемо Тајван, али га прихватамо, тако да ова самостална кинеска покрајина има своје представништво у Будимпешти. То исто би се могло понудити и Косоварима, а не да улазимо у један потпуно непотребан, апсурдан сукоб", додаје се у тексту под називом "Какве ми везе имамо с Косовом?"

Аутор, угледни спољнополитички коментатор Ендре Ацел, указује да Мађарску заиста ништа не везује за Косово, а са друге стране мора да води рачуна о добрим односима са Србијом и због војвођанских Мађара.

"Остварење историјског сна` косовских Албанаца било је могуће само тако што су њихови спољни помагачи, са САД на челу, утрошили огромну енергију и прећутно поништили Резолуцију 1244 Савета безбедности Уједињених нација. У недељу, након проглашења независности Косова половина међународне заједнице се ускомешала, а Руси су свесни да Американци, користећи Србе и Албанце као фигуре једне светске политичке шаховске игре, желе управо њих да нападну", наводи се даље у тексту.

Коментатор подсећа да се око тог питања поделила и Европска унија, јер се очигледно ради о примени двоструких стандарда, због чега Косово не може остати случај без преседана, а као следеће могуће сецесионистичке државе наводе се Тибет, Тимор, Чеченија, Курдистан, Абхазија, Северна Осетија...

"Питање свих питања је да ли све то вреди? Вреди ли да једна привредно несамостална, сиромашна провинција са два милиона становника постане ако не узрок трећег светског рата, али сигурно до сада незабележеног међународног конфликта? Да ли је могуће да цела међународна политика постане таоц Косова? Све то је велика лудост", закључује "Непсабадшар", чији већински власник је позната швајцарска издавачка компанија "Рингир".

21. фебруар 2008.

КОНГРЕС СЈЕДИЊЕНИХ АМЕРИЧКИХ ДРЖАВА ВАШИНГТОН, ДИСТРИКТ КОЛУМБИЈЕ 20515

**Председнику Џорџу В. Бушу
Бела Кућа
1600 Пенсилванија Авенија
Вашингтон, Дистрикт Колумбије**

Поштовани господине Председниче,

Као што знате, очекује се да ће грађани албанске етничке припадности, који живе у српској Покрајини Косово, у непосредној будућности једнострано објавити независност Косова од Србије. Досада је ваша администрација давала знаке да ће признати такву једнострано проглашену независност Косова од Србије упркос протеста владе у Београду и упркос одредаба Резолуције 1244 Савета Безбедности Уједињених Нација. Уз дужно поштовање и свесни неодложности ситуације, ми вас усрдно молимо да преиспитате своју ранију одлуку и одбаците намеру да се призна независност Косова ако она буде објављена. У овом тренутку, више него икад раније, Сједињене Америчке Државе треба да се заузму за учествовање Београда и Приштине у новој тури енергичних преговора о будућем статусу Косова без оптерећења унапред предвиђених резултата који потичу са наше стране.

Као што је то рекао наш бивши амбасадор при Уједињеним Нацијама Џон Болтон, „Таква одлука [америчко признање независности Косова], донета због претње да би у супротном случају дошло до насиља, значила би у ствари награђивање оних који се рђаво понашају...“ Осим тога, г. Болтон, бивши Секретар спољних послова Лоренс Иглбергер и бивши Помоћник секретара одбране Питер Родман су недавно тражили преиспитивање наше политике према Косову. И они су за даље преговарање јер осећају да садашња политика може да доведе до насиља.

Осим тога, ми не верујемо да је прелазна администрација Косова обезбедила потребну заштиту и услуге за своје становнике. На жалост, та администрација није показала своју решеност да ће заштити људска права свих народности, као што су права на слободу вероисповести, слободу кретања и слободу од страха и прогањања. Било је време кад су Сједињене Америчке Државе и њени Савезници инсистирали на стандардима пре доношења одлуке о статусу. Међутим, изгледа да се та обећања неће испунити. Поред тога, признање независности Косова имаће негативне последице не само за Европу, која је подељена по питању Косова, већ и за цео свет.

Прошле године прославили смо 125. годишњицу дипломатских односа између Сједињених Америчких Држава и нашег савезника у Првом и Другом светском рату. Ми верујемо да Србија и Американци српског порекла желе да виде да Америка остаје одлучна да и даље подржава ово важно пријатељство, које је превазишло прошле тешкоће, али сада ова одлучност изгледа да слаби. Зато, уз сво дужно поштовање, ми вас усрдно молимо да budete опрезни у овом раду и ми препоручујемо да се узме у обзир праведно решење које ће стварно признати и вероватно успети да сачува про-западни и про-реформски напредак који је Србија већ остварила. Амерички став у коме оваква подршка изостаје могао би довести до једне више националистички оријентисане српске политике која неће бити на страни америчких интереса и која би у исто време била ризична за мирну и успешну будућност Срба, Косовских Албанаца и целог региона.

Господине Председниче, ми се искрено надамо да ћете ви схватити да су горе наведени разлози веома озбиљни и више него довољни

да се преиспита и промени садашња политика. Ваш следећи потез ће се одразити на будућу стабилност целе међународне заједнице.

С дубоким поштовањем и искреном захвалношћу за ваше брзо разматрање овог питања.

Одани вам

Мелиса Л. Бин, конгресмен

Дан Бертон, конгресмен

Џејсон Алтмајер,

конгресмен

Стив Чебо, конгресмен

Дејвид Витер,

сенатор

Џејмс М. Инхоф, сенатор

Питер Роскам, конгресмен

Зек Спејс, конгресмен

Копије послате:

Кондолизи Рајс

Камерону Мунтеру

НОВИ ДАТУМ СРПСКЕ ИСТОРИЈЕ - 17. ФЕБРУАР 2008. ОТЕТО КОСОВО

ХАШИМ ТАЧИ

КРАЈ ВЛАДАВИНЕ БЕОГРАДА

Приштина - Скупштина Косова усвојила је, акламацијом декларацију о независности Косова. За декларацију је гласало свих 109 албанских посланика.

Косовски парламент наставио је рад на ванредној седници усвајањем државних симбола - грба и заставе. Седници није присуствовао ниједан од десет српских посланика, нити посланик - Горанац, као ни шефови Унмик и Кфора.

На заседању је био 21 "међународни представник", укључујући некадашњег шефа верификационе мисије ОЕБС на Косову и Метохији Вилијема Вокера. декларацијом је Косово проглашено независном и сувереном државом, "формираном на основу плана Мартија Ахтисарија".

Председник привремене косовске владе Хашим Тачи

Текст декларације посланицима је прочитао председник привремене косовске владе Хашим Тачи, који се, по усвајању документа, обратио Скупштини на српском језику, иако заседању није присуствовао ниједан српски представник. Он је поручио да 17. фебруар треба да буде нови почетак за Косово.

"НОВОРОЂЕНО"

Приштина - Председник и премијер Косова Фатмир Сејдиу и Хашим Тачи открили су јуче обелиск Независности Косова, који је постављен на платоу Дома младих и спортова у Приштини. Споменик рађен у гвожђу, тежак 7,5 тона је дело неколико косовских уметника и на њему пише "Новорођено" на енглеском језику. Бета

Данашњи дан означава крај владавине Београда. Данас истовремено се означава нови почетак за Косово. Данас се доноси одлука о независности на основу плана Мартија Ахтисарија - казао је Тачи на српском. додајући да ће да ће Косово бити "толерантно, мултиетничко друштво"

.После Тачија на српском се "Србима на Косову" обратио и председник Косова Фатмир Сејдиу, истичући да усвајање декларације представља допринос "изградњи европског Косова". - Косово је подједнако ваша кућа и ваша домовина - рекао је Сејдиу

и обећао им да ће њихов "етнички, језички и културни интегритет бити у потпуности поштовани".

Председник Косова Фатмир Сејдију, премијер Хашим Тачи и председник парламента Јакуп Краснићи у 18 сати су потписали декларацију о сецесији Косова од Србије, а потом и сви посланици Скупштине Косова.

Према предлогу посебне комисије нова застава Косова ће имати плаву основу са картом Косова беле боје у средини, а изнад тога шест звездица исте боје и величине као на застави ЕУ. Грб Косова ће такође имати плаву основу са жутом картом Косова изнад које су такође звездице - шест као и на застави. Најављено је да ће одмах након усвајања одлуке о застави она бити унета и постављена у свечаној салу Скупштине Косова.

Независно Косово биће "посвећено миру и стабилности", пише у декларацији о независности. Косовска држава ће "бити формирана на основу плана (Мартија) Ахтисарија", пише у документу од 12 тачака. Ахтисаријев план предвиђа независност Косова коју ће надгледати мисија ЕУ. "Косово је демократско, лаичко и мултиетничко друштво" које ће прихватити "међународно цивилно и војно присуство", пише даље у тексту. "Независношћу, Косово преузима међународне обавезе, обезбеђује сигурност граница са суседним земљама и одриче се насиља као начина за решавање несугласица", наводи се у документу. Додаје се да ће се "Косово посветити миру и стабилности у региону" и "изражава жељу да има добре односе са суседима". У тексту се, такође, наводи да независно Косово "гарантује заштиту културног и верског наслеђа". Р. Д.

ПОНИШТИТИ ОДЛУКУ О НЕЗАВИСНОСТИ

Председник Републике Србије Борис Тадић

Председник Републике Србије Борис Тадић позвао је јуче грађане Србије да не повлаче непромишљене потезе јер ће Србија као држава учинити све да поништи самовољно и противправно проглашену независност Косова.

Тадић је навео да у овом тешком тренутку за државу „апелује на све грађане Србије, на сународнике на Косову и Метохији, да нас у овим данима пре свега руководи разум“.

„Држава Србија ће повлачити одговорне потезе и учиниће све што је у њеној моћи да се поништи самовољно и противправно проглашена независност Косова“, навео је председник Србије и поновио да Србија никада неће признати независност Косова. Тадић, који је и главнокомандујући Војске Србије, наводи и да је Србија реаговала и да ће реаговати свим мирним, дипломатским и правним средствима да се овај акт привремених косовских институција поништи.

„Србија од међународних институција на Косову тражи да се одмах поништи овај чин, који је противан основним принципима међународног права“.

Ки Мун: Резолуција 1244 се мора поштовати

Генерални секретар УН Бан Ки Мун изјавио је синоћ да Резолуција 1244 СБ УН о Косову остаје на снази и да мора да се поштује у „пуном обиму“. Бан је по завршетку консултација у Савету безбедности УН, сазваних на захтев Русије после једностраног проглашења независности Косова, изјавио новинарима да ће УНМИК и даље остати на Косову у оквиру мандата који има према резолуцији 1244. На консултацијама за данашњу седницу Савета седам западних земаља-чланица СБ УН (Белгија, Француска, Италија, Велика Британија, Хрватска, Немачка и САД) саопштило је да Европска унија и НАТО треба да преузму бригу за безбедност и стабилност покрајине.

Председник Србије Борис Тадић отпутовао је синоћ на хитну седницу Савета безбедности. Тадић је јуче затражио од генералног секретара УН Бан Ки Муна да наложи свом специјалном представнику на Косову да, у складу са Резолуцијом 1244, без одлагања поништи једнострано проглашену независност покрајине. Тадић је затражио и да СБ овај акт прогласи нелегалним. Председник Србије је затражио и наставак политичког процеса који би водио решавању питања Косова и Метохије и позвао све чланице УН да поштују територијални интегритет и суверенитет Србије и одбаце „такозвану независност“ ове српске покрајине.

Тадић је истакао да су у овом тренутку најважнији животи људи и њихова безбедност.

- Кфор и Унмик су обавезни да обезбеде сигурност за све Србе и друге неалбанце на Косову, да чувају њихове домове и све наше светиње. На њима је одговорност за сваки живот на Косову и Метохији.

Затражио сам од Кфора и Унмика највиши степен безбедности за наше људе. Али дужни смо и ми да бринемо. То ћемо најбоље показати тако што нећемо повлачити непромишљене потезе којима би се могле производити околности у којима би безбедност наших сународника на Косову и Метохији била угрожена - оценио је он. - Србија ће наставити да чини све што је неопходно да се обезбеди сигурност нашим сународницима на Косову и да им се у сваком смислу олакша живот - каже председник Србије. Он је од државних функционера и лидера свих странака у Србији затражио да у овој ситуацији поступају одговорно и да политичари у својим изјавама позивају своје присталице на мир, озбиљност и суздржаност.

- Страначке промоције одмах треба да се оставе по страни како би држава у овој ситуацији пуној изазова могла да делује одговорно и јединствено - рекао је Тадић.

Председник је подвукао да ће ову ситуацију Србија пребродити мирно, достојанствено и цивилизовано и да неће прибегавати насиљу.

- То је једини приступ који нам може омогућити да наставимо легитимну борбу за очување интегритета земље, а Србија ће у тој дипломатској борби бити упорна, бранећи и своје интересе и међународно право, ма колико то било потребно и све док нелегитимни акт о независности не буде у потпуности стављен ван снаге - закључио је Тадић у јавном обраћању грађанима.

АМЕРИКА ПОНИЗИЛА ЕВРОПУ

Српски премијер Војислав Коштуница оптужио је јуче Сједињене Америчке Државе да су насилно и противправно прогласиле лажну државу Косово и то на оном делу територије која се налази под контролом НАТО. Он је рекао и да су САД понизиле и натерале и Европску унију да следи ту политику и да тако погази принципе и правила на којима почива и сама ЕУ. Премијер је још једном поновио да је ова одлука косовске скупштине ништавна за Србију, да је Влада ту одлуку већ донела и да ће је ускоро усвојити и Скупштина Србије.

Коштуница је на ванредној конференцији у Влади Србије оптужио

Српски премијер Војислав Коштуница

Сједињене Америчке Државе да су довеле до ове незапамћене манифестације силе, чиме су, како је рекао, показале да су спремне да једнострано, грубо и насилнички крше међународни поредак. „Овим чином је целом свету дато на знање да Америка силу ставља изнад Повеље УН и да је спремна да самовољно, безобзирно и грубо крши међународни поредак зарад својих војних интереса“, рекао је Коштуница.

Он је нагласио да су САД „применом следеће силе понизиле ЕУ која је прекршила принципе на којима почива“ и оценио да ће проглашење независности Косова имати несагледиве последице.

- ЕУ је данас понула главу и због тога ће и бити одговорна за све последице које ће имати по међународни поредак. Тиме је поражена Европа, а не Србија која се одбила да се потчини сили - рекао је Коштуница и додао да је тим чином „јасно да је у питању за-вршни чин

Демонстрације у Београду - сукоб са полицијом

агресије НАТО која је почела 1999. године бомбардовањем Србије“.

„Прави темељ лажне државе Косово чине бомбе којима је НАТО рушио Србију“, рекао је премијер Србије.

Коштуница је закључио да ће председник САД, који је одговоран за ово насиље, и његови следбеници „бити црним словима уписани у историју Србије, али и у сваку историју међународног права и на њему заснованог светског поретка“. Коштуница је, међутим, навео да је Србија својом одлуком заувек поништила одлуку о једностраној независности Косова, као и одлуку ЕУ о слању мисије „која је донета слабошћу ЕУ“.

- За Србију никад неће постојати лажна држава Косово и сви њени грађани остаће пуноправни грађани Србије - рекао је председник Владе Србије, истичући да у овом периоду сва министарства имају налог да раде и обезбеде услове, нова радна места за грађане Србије и да су на дан проглашења независности са својим народом на Косову. Он је подсетио да је од доласка НАТО снага на КиМ „страдало и пропано безброј Срба, спаљени многи манастири“ и упозорио да Влада Србије неће дозволити да дође до нових прогона и насиља јер, како је рекао, насиља је било превише.

Блиц, 18.02.08.

The Washington Times

ЕВРОПА ДОБИЛА ЦИХАДСКУ ДРЖАВУ?

Вашингтон, 19. фебруара - После проглашења независности Косова у недељу, Републику Косово су признали председник Буш и четири највеће силе ЕУ: Француска, Немачка, Велика Британија и Италија. Резултат ће, по свему судећи, бити 46. легална суверена влада у Европи са 90 одсто муслиманског становништва. Много је мање јасно да ли је слаба, вечито зависна косовска државица - и немојте се заваравити, то ће бити неефикасна, слаба и сиромашна држава - у интересу Америке.

Одговор је не. Безаконје и тероризам ће вероватно завладати на Косову - где су распрострањени организовани криминал и корупција. Словенски огорченост, која потиче од суседне Србије и руског реваншизма, представља сигурну ствар. Колико год да Бушова администрација и европске владе подржавају независност, она ствара проблеме тамо где су стари проблеми "успавани".

Постоји само један потенцијално позитивни резултат независности Косова: извесна мера самоопредељења за људе који су дуго трпели репресију. Али у овом тренутку је питање да ли је независност прави начин да се то постигне. Имајући у виду недавну историју Косова, тешко је замислити да би независност могла проћи без озбиљног угрожавања америчких и европских интереса, бар краткорочно.

Будући да су тероризам и међународни криминал две највеће бригае Америке у овом региону, независност Косова сигурно не може повољно утицати ни на једну од њих. Остаци старе терористичке организације ОВК, која се бавила трговином дрогом и оружјем, и даље су активни. Многи од ученика организације повезане са Ал Каидом су активни и налазе се на утицајним положајима. ОВК је крајем 90-их година била једна од првих међународних терористичких организација повезаних са Ал Каидом. Западне обавештајне агенције су пре 10 и више година посматрале обучавање њених припадника у Ал Каидиним терористичким базама. Њени ветерани и симпатизери се сада налазе у влади, где ће стећи нови значај на Косову ослобођеном од Србије.

У том контексту би приче о томе да ће читав Балкан једног дана бити

укључен у ЕУ требало да уплаше становнике ЕУ. Онда ће размислити о економији укључивања. Приход по глави становника на Косову 2004. године је износио мање од 3.000 долара. Стопа незапослености је око 40 одсто. Страна помоћ износи отприлике једну трећину БДП. Укратко, Косово у овом тренутку не може само да се одржава, ни економски, ни војно. А можда никада неће ни моћи.

Компликације изван граница Косова се остварују, почев од озбиљнијег руског и српског отпора него што се очекивало. Србија је јуче формално уложила жалбу због слања мисије ЕУ на Косово, која је званично почела операције дан пре проглашења независности. Али руско ометање у Савету безбедности УН је врло могући други чин српског отпора. Сада Москва може лакше да оправда прогласе симпатије и подршке, или чак дипломатског признавања, сепаратистичких покрета у бившим совјетским сателитским државама, као што је Абхазија у Грузији. Као што су бивше америчке дипломате Џон Болтон, Лоренс Иглбергер и Питер Родман, противници независности Косова у овом тренутку, пре три недеље написали у "Вашингтон тајмсу": "Америка не би требало да изазива непотребну кризу у односима са Русијом".

Наравно, дугорочни разлог да се чудимо што је Америка подржала независност је чињеница да ће она морати да шаље своје војнике на Косово. Независност, у ствари, подразумева сталну зависност од НАТО и других страних снага, које ће тамо морати да остану вероватно деценијама. Тамо је од јесени послато око 1.500 америчких војника. Садашњи контингент ЕУ од 2.000 припадника показује да ће Косово још дуго морати да се обезбеђује. Али сада, када нема реципроцитета међу партнерима НАТО у Авганистану и када су америчке снаге преоптерећене у Ираку, Авганистану и другим деловима света, нико не треба да се клади да ће Европа истрајати читаву деценију. Независност ствара услове да се Америка нађе у ситуацији да буде позвана да сузбија хаос, у случају да неки будући европски лидери на Косову почну да се понашају као у Авганистану.

ВРЕМЕ ЈЕ ЗА НЕЗАВИСНУ СРБИЈУ

Време је. Време је да Србија једнострано прогласи своју независност. Та независна држава ће затим моћи да на ефектан начин заступа права свих људи на Косову, а поготову етничких Срба, као и да заштити своју историјску баштину на том простору.

Та независна Србија ће затим моћи да стави коначну тачку на балканске ратове из 1990-их, пошто буде ухватила Ратка Младића и послала га да се с њим баве други уместо да му допусти да се крије иза широких, али повијених плећа српског народа.

Та ослобођена и независна Србија ће затим отворити врата висprenости и умећу свог народа да изгради богато и праведно друштво, и постати најважнија демократија у региону.

Штета што се то неће догодити. Српско руководство одбацује косовску независност, чиме одбацује и независност Србије. А српска екстремна десница одбацује чак и такво руководство земље. Српски народ не жели ништа више него да оствари истинску независност и победу над прошлосту, али му се говори да "прави" Срби не желе победу. "Прави" Срби желе жестоку, губитничку борбу, после које ће уследити вишевековна расправа о томе шта и ко је био узрок пораза. Међутим, у одсуству кредибилног српског заговорника српске независности, великом народу ове земље не сервира се ништа друго до оних старих, увек губитничких уобичајених мудрости о српском историјском усуду.

Мајкл Полт са супругом

Стога, као практични Американац, школован у путевима политичког опортунитета, чак и по цену одређеног ризика, често сам се питао зашто неки паметни српски вођа храбро не понуди народу независност за којом жуди? Током година које сам провео као наш амбасадор у Београду, то питање сам заправо често непосредно постављао, и стално сам добијао једне те исте одговоре од стране једног дела српског друштва: 1) народ ће се радије одрећи будућности Србије зарад борбе за Косово унутар Србије; и 2) било

који вођа, ма колико популаран, који би подржао или чак прихватио независност Косова, извршио би политичко самоубиство. Сличан аргумент се давао у вези са испоручивањем Ратка Младића, мада је тај аргумент све слабији.

Један број страних и домаћих аналитичара врло је забринут овим тврдњама, заједно са паралелном претњом да ће српска независност од сопствене прошлости угрожити српску демократију и регионалну стабилност. Лично не очекујем да ће се ишта од тога десити.

Србија је заправо почела да гради своју демократију након пораза у својим босанским и косовским авантурама, а постала је продуктивнија као нација након завршетка свог несрећног брака са Црном Гором. Србија ће напokon постати најбоља што може бити када иза себе такође буде оставила косовску независност и Младића. Не мислим да се већина изузетног народа Србије плаши живота после Косова, али ужарена реторика политичара производи згодне популистичке аргументе против "опаких америчких и европских отимача земље и оног анти-српског трибунала у Хагу".

Сада смо већ прекорачили најновији у низу крајњих рокова које је међународна заједница поставила за постизање српске независности. 10. децембра 2007. тројка САД, Европске Уније и Русије окончала је своје напоре у циљу подстицања споразумног решења за Косово. Оно се није догодило. 3. фебруара, демократски опредељени и европски оријентисани кандидат победио је на изборима за председника Србије. Нажалост, и он сматра да мора да се држи већинске реторике српског политичког руководства о Косову. Једино решење за Косово – и, још важније, за Србију – добро је познато. Косово ће бити одвојено од Србије без споразумног пристанка Београда, стичући статус независан од Београда. Али Косово неће ни изблиза бити независно од својих обавеза да изгради праведно друштво за цео свој народ, као што и мора.

Са веома малом вероватноћом руске подршке, Сједињене Државе и Европа ће морати да прате оба процеса независности без Москве, што ће и даље бити незахвалан и скупоцен посао. Међутим, комплетирање Европе је озбиљан посао. Дугујемо нашим српским и албанским пријатељима да не дозволимо додатне застоје и да их обоје ослободимо, јер они то једноставно не умеју сами. Они заслужују далеко боље од онога што тренутно добијају.

Мајкл Полт је професионални дипломата чије је последње постављење било у својству амбасадора САД у Србији, 2004-207. Тренутно је виши транс-атлантски сарадник Немачког маршаловог фонда САД, на привременој позајмици од Стејт департмента. Ставови изражени у овом чланку су његови лични и нужно не одражавају ставове америчког Стејт департмента или америчке владе.

<http://www.washingtontimes.com/apps/pbcs.dll/article?AID=/20080217/COMMENTARY/426909897>

ЗОВ НОВЕ БАЛКАНИЗАЦИЈЕ?

Када буде избио Велики рат, рече стари Бизмарк, биће то због "неке глупости на Балкану".

28. јуна 1914. Гаврило Принцип је убио надвојводу и наследника аустријског престола Франца Фердинанда у Сарајеву и покренуо низ догађаја који су довели до Првог светског рата.

У пролеће 1999. Сједињене Државе су бомбардовале Србију 78 дана како би приморале њену војску да напусти националну колевку, покрајину Косово. Срби су се борили против албанских сепаратиста Ослободилачке војске Косова (ОВК). И нисмо имали ништа више права да бомбардујемо Београд него што би британска Краљевска морнарица имала права да бомбардује Њујорк током нашег Грађанског рата.

Речено нам је да смо бомбардовали Србију како би зауставили геноцид на Косову. Али геноцида није било. То је била пропаганда. Уједињене Нације су установиле да укупан број Срба и Албанаца погинулих у рату Слободана Милошевића није износио ни 1 одсто погинулих у рату г. Линколна.

Десетине хиљада Албанаца јесте побегло током рата. Међутим, након завршетка рата, десетине хиљада косовских Срба је етнички

очишћено из покрајине својих предака а њихове цркве и манастири су разорени и похарани. У том егзодусу, они су изгубили све. Преосталих 120.000 Срба већином је сабијено у енклаве које чувају НАТО трупе.

"У српском манастиру у Пећи," пише *Вашингтон пост*, "италијански војници чувају светињу коју окружује масивни нови зид који штити старе монахиње од каменица и другог малтретирања од стране етничких Албанаца у пролазу."

У недељу је Косово објавило независност и признато је од стране Европске Уније и председника Буша. Али ово није крај приче. То је тек предговор за нову историју Балкана, регион који већ познаје и превише историје.

Мешајући се у један грађански рат како би помогли отцепљењу једне древне покрајине, како би створили једну нову нацију која никад пре није постојала, дуж етничких, религијских и племенских линија, установили смо опасан преседан. Муслимански и албански екстремисти већ говоре о Великој Албанији, коју би чиниле од Албанија, Косово и муслиманско-албански делови Србије, Црне Горе и Македоније.

Ако ове албанске мањине буду захтевале право на отцепљење и припајање својим сународницима на Косову, по ком основу бисмо им се супроставили? Неповредивости граница? Шта ако се српска већина у региону Митровице на северу Косова, која не прихвата албанску власт, отцели и затражи заштиту од својих сународника у Србији?

Да ли би још једном заратили против Србије како би заштитили територијалну целовитост Косова, након што смо одиграли водећу улогу у уништавању територијалне целовитости Србије?

Унутар амерички-спонзорисане федерације Босне и Херцеговине, аутономна Република Српска већ говори о одвајању и уједињењу са Србијом. По ком основу бисмо их у томе спречили?

Амерички рат против Србије био је неуставан, неправедан, и неразуман. Конгрес га никад није одобрио. Србија, наш савезник у оба светска рата, никада нас није напала. Од Срба смо направили непријатеље и од себе одбили Русију, зарад стварање друге муслиманске државе на Балкану.

Мешањем у грађански рат у којем им није био угрожен ни један витални интерес, Сједињене Државе, против којих је повика у Београду једнако гласна колико и одобравање у Приштини, стекле су још једну зависну територију. А наши нови савезници, ОВК, веродостојно су оптужени за трговину људима, продају дроге, ратне злочине и тероризам.

А повика за етничком самоуправом тек почиње да се чује.

Румунија је одбила да призна нову Републику Косово, из најбољих могућих разлога. Букурешт врши власт над великом мађарском мањином у Трансилванији, коју је добила на истој Париској мировној конференцији 1919. на којој су Хрватска, Словенија и Босна и Херцеговина одвојене од Беча и уједињене са Србијом.

Абхазија и Јужна Осетија, две покрајине које су се одвојиле од Грузије, позивају се на косовски преседан и захтевају признање као независне државе. А пошто наши НАТО експанзионисти журе са укључивањем Грузије у НАТО, ево још једне прилике за потенцијални сукоб између Вашингтона и Москве.

Шпанија се такође успротивила одвајању Косова од Србије, пошто је Мадрид суочен са сличним захтевима од стране баскијских и каталонских сепаратиста.

Муслимански свет ће са ентузијазмом поздравити стварање нове муслиманске државе у Европи на штету српских православних хришћана. Али ће Турска вероватно поново поставити питање зашто ЕУ и Сједињене Државе формално не признају турску републику Северни Кипар. Попут Косова, и она је етнички хомогена заједница, која је објавила независност пре 25 година.

Отцепљење Придњестровље тражи независност од Молдавије, државе притешњене између Румуније и Украјине, а руски председник Путин је запретио да ће признати њу, Абхазију и Јужну Осетију као одговор на западно признавање Косова.

Ако Путин застане, то ће бити зато што схвата да је, од свих европских држава, Русија међу онима које су најугроженије ланчаном балканизацијом коју смо можда поново покренули на Балкану.

19.02.2008., Patrick J. Buchanan
COPYRIGHT CREATORS SYNDICATE, INC.

theguardian

ПОСТМОДЕРНА ДЕКЛАРАЦИЈА

Лондон, 19. фебруара - Чинило се да није било непосредних последица кад је Аустроугарска 1908. године анектирала Босну и Херцеговину. Беч је отворено прекршио Берлински споразум из 1878. Протести Русије и Србије су били узалудни. Наредне године је тај свршени чин укључен у измењени споразум. Ипак, шест година касније, уз подршку Русије, освета је оследила тако што је српски атентатор у јуну 1914. у Сарајеву убио аустроугарског престолонаследника. Остало је историја.

TRAVESTY

THE TRIAL OF SLOBODAN MILOŠEVIĆ AND THE CORRUPTION OF INTERNATIONAL JUSTICE
JOHN LAUGHLAND

Џон Лаухленд је писац књиге "Травестија: суђење Слободану Милошевићу и изопаченост међународног правосудија".

је у ствари протекторат Сједињених Држава и Европске уније.

Европска унија намерава да пошаље на Косово мисију од око 2.000 људи и преузме функцију Уједињених нација, које том покрајином управљају од 1999. Европска унија жели да постави међународног цивилног представника који ће - у складу са планом који је прошле године сачинио изасланик УН Марти Ахтисари - бити "крајњи ауторитет" на Косову и имати овлашћење да "исправља или поништава одлуке косовских државних органа". Косово би под

Сличности између Косова у 2008. години и Босне у 1908. су значајне, али не само зато што ће, без обзира на то које правне трикове Запад користи ради заобилажења Резолуције 1244 Савета безбедности Уједињених нација (којом се Косово оставља у саставу Србије), проглашење нове државе имати непредвидљиве дугорочне последице - у погледу сецесионистичких покрета од Белгије, преко Босне, до Црног мора, у погледу односа са Кином и Русијом, као и у погледу читавог међународног система.

Те сличности су значајне и због тога што се за нову државу која је у недељу проглашена у Приштини тешко може рећи да ће бити независна. Уместо тога, оно што се сада појавило на југу од реке Ибар јесте постмодерна држава - ентитет који може бити суверен номинално, али који

уловима које му је понудио Београд имало више стварне независности него што ће је сада имати.

Они који подржавају "поливалентну сувереност" и "постнационалну државност" које већ имамо у Европској унији поздрављају такво решење као одмор од круте решености поствестфалијанске државности. Међутим, такве фикције су у ствари увек засноване на вечном присуству грубе силе. На Косову је распоређено 16.000 војника НАТО-а и они не планирају да иду кући. Заправо, снаге НАТО-а сада добијају појачање од додатних 1.000 војника из Велике Британије. Оне су, а не косовска војска, одговорне за унутрашњу и спољну безбедност покрајине. На Косову се такође, у близини Урошевца, налази велика америчка војна база "Бондстил" - само један мини-Гвантанамо међу бројним новим америчким базама у Источној Европи, на Балкану и у Централној Азији.

Управо због тога је премијер Србије Војислав Коштуница приликом обраћања јавности у недељу посебно напао Вашингтон због проглашења независности Косова, рекавши да то показује да је Америка "спремна да самовољно, безобзирно и грубо крши међународни поредак зарад својих војних интереса".

Како би приказало свој статус најновије евроатлантске колоније, Косово је изабрало заставу осмишљену по угледу на заставу Босне и Херцеговине. Босном такође управља страни високи представник који има овлашћење да смењује политичаре изабране на изборима и поништава законе - све у име припремања земље за интеграцију у ЕУ.

Као и кад је у питању Босна, на Косово је стигло много новца за међународну администрацију, али не за побољшање животног стандарда обичних људи. Косово је оптерећено сиромаштвом и криминалом, чији ниво се увелико повећао након 1999. године, а његови житељи већ девет година тешко живе у мафијашкој земљи у којој нема посла, па чак ни редовног снабдевања електричном енергијом - сваких неколико сата долази до нестанка струје, а улице косовских градова брује пошто све продавнице и куће укључе генераторе.

Ова трагична ситуација је могућа само због тога што у интервенционизму долази до фаталне раздвојености моћи и одговорности. Међународна заједница је пажљиво управљала сваким аспектом распада Југославије откако је уз посредовање ЕУ у јулу 1991. године закључен Брионски споразум. Међутим, кривицу за резултате је увек свалживала на регионалне актере. Сада ће нова званична косовска влада бити под контролом својих међународних покровитеља, али они такође неће никад прихватити одговорност за њене неуспехе. Они уместо тога више воле да управљају са позиције иза кулиса, из опасног - и несумњиво осмишљеног - раскорака између појаве и стварности.

John Laughland

ДАНАЈЦИ

Група криминалаца, потпомогнута ништа бољим друштвом у виду групе великих сила, кршећи цивилизацијско наслеђе међународног права, узела је злочин и закон јачег за своју заставу и основала нову државу на тлу Србије. Нормалан свет морао би да свијне да живи без УН и других међународних организација, да се самоорганизује и да потражи решење како би овом тиранству стао на пут.

Свет се поделио по питању Косова. Нема релевантног медија у свету који на ударном месту није објавио вест о самопроглашењу гусарске републике. Никога посебно не изненађују ставови Лудиферове деце Американаца и Британаца.

С тим у вези најзанимљивија је појава Словеније, тренутно председавајуће у ЕУ. Њен изасланик, сподоба која се одазива на име Јелко Кацин, са шармом свињарског трговца дође пре неки дан у Београд и езоповским језиком саопшти да би било добро да Србија прва призна државу Косово. То је представник исте оне државе која хоће да прекине

дипломатске односе са Хрватском због порције рибе из Пиранског залива. Он је представник исте оне земље која храни шиштарски сепаратизам већ 30 година, земље која је у Србији отворила 1.000 предузећа, а одлуком своје владе није дозволила да ниједан српски динар уђе у њихову привреду.

Та земља данас тражи извињење због седам разбијених прозора на својој амбасади у Београду, а узима себи за право да нам узме 15 одсто територије без извињења... Дакле, због свега тога ја јесам против да се спали „Меркатор“ у Београду, али сам за то да ниједна српска нога не крочи у ту трговину, и за то сам да прекинемо дипломатске односе са тим данајским пријатељима.

Укупно гледано, реакција нашег државног врха је млохава и у паролатама. Питање је због чега већ данас Република Српска није прогласила независност и да ли би НАТО у том случају окупирао и Бањалуку? И због чега све општине са већинским српским живљем нису прогласиле екстериторијалност? Није све у паролатама, има нечег посебног и у пракси.

Ђоко Кесић

ПИТАЊЕ КОСОВА И МЕТОХИЈЕ КАО РАЗДЕЛНИЦА ИЗМЕЂУ МЛАДОСТИ И СТАРОСТИ

Актуелност питања Косова и Метохије, старо је колико и почетак краја српске средњовековне државе. У том смислу се може рећи да је Косово и Метохија, каткад као проблем, а углавном као светао национални циљ, пратио или оптерећивао многе генерације Срба. И све генерације су имале увек и изнова и јасан и гласан став. У данашњем тренутку видљиви су само дисконтинуитети у хомогеним ставовима Срба према Косову, док континуитет као смерна борба за Косово и Метохију остаје скрајнут. Данас, таквом стереотипу увелико помажу средства масовних комуникација, која по правилу добро користе стање збуњености нације.

Српско вишеструко поларизовано друштво, данас је угрожено агресивним покушајима да се питање Косова и Метохије представи као питање старих генерација Срба, која још увек уживају у митоманској прошлости, у свом атавистичком погледу на свет у себи, и свет око себе. Са друге стране су младе генерације Срба, одрасле у периоду од 8. седнице, до НАТО бомбардовања и седмогодишњих транзиционих промена. Тако креатори српског јавног мњења, и домаћа псеудоелита, предстаљају младе Србе као атеистичке љубитеље интернета, који у магновењу од Гранд Параде, до гламураме, замишљени над белом шенгенском листом и загледи у прекограничне високо постављене плотове ЕУ, не желе да им животи и даље буду оптерећени и обележени борбом за део давно изгубљену територију, знану само као вечити проблем.

Напред наведена тврдња представља највеће подметање у борби за очување државе, подметање веће од теза о српском фашизму, кратке историје Ноела Малколма или босанског мултикултурализма. Данашње младе генерације Срба јесу оптерећене изазовима, који су страни, вршњацима у Европи, али да ли су изазови и изгубљене битке родитеља, резултирале равнодушношћу младих, или се питање може поставити као «Чиме се од младости може откупити освећено Косово?»

Споменик погинулим на Сремском фронту - споменик покошеној српској младости

Сасвим површан поглед на новију историју Србије јасно указује на закључак да је све националне битке добијала српска младост, а да су све победе и жртве младости прокоцкали и поништили стари. На том месту су незаобилазни примери Младе Босне, 1300 каплара, Омладински штаб 50, жртвава са Сремског фронта, српске демократске омладине, студентских протеста током деведестих. Стари се нису задржавали на рушевинама краткотрајно остварених националних циљева, већ су свој поход наставили увођењем нових идеологија југословенства, братства и јединства, самоуправљања и квази европског либерализма.

Површан је и погрешан утисак да су данашње генерације младих Срба, спремне да се, не окрећући поглед ка отаџбини, претворе беспоговорне патуљке, евроатланских интеграција, који у Европу

улазе «са туристичким ранцем на леђима и потрошачком корпом у руци» како писац рече.

И данас, међу заговорницима изгубљених битака, и пресуђених судбина, највише има старих, и то оних, баштиника идеја из 1968. године, само(за)довољних представника лево либералног морала. Реч је о генерацијама које своју протраћену младост желе да надоместе, новим и увек погрешним потврдама својих младачких опсена. Тако се кроз даље разграђивање државе, разграђује и младост, и будућност која се може само на младости засновати. Тако се врши перфидно одузимање младачке енергије која на првом месту подразумева активан однос према свом животу, у својој земљи, у чијем је корену осећај нетрпељивости према свим облицима неправди, што представља основ за осећај заједничке припадности и даље солидарности и посвећености животу.

Тако на један чудесан начин, старија генерација, огрезла у лево либералном моралу, остаје чврсто на позицијама неразумевања српског питања на Балкану, и на тај начин производи један посебан вид конзервативизма у свој истрајности својих политичких начела, која данас опстају само контролисаним новчаним упумпавањем и урођеном или годинама стеченом злонамерношћу. Неразумевање проистиче из чињенице да су стари своју бунтовну младост изједначили са својим (пра)старијима и на тај начин је заувек изгубили, па следствено томе, чудни сваки отпор данашње младости свему ономе што код нас опстаје, ево већ 70 година. На делу је подухват да се и данашња младост увери у сулудост сваког отпора, прихватање сваке полуидеје, и сваког магловитог циља. Зато је у праву С. Деспот када говорећи и старој генерацији и њеном конзервативизму, закључује да је «...њен данашњи неоконзервативизам ствар физиолошког, а не духовног сазревања!».

Без обзира на опште слушавање, које траје већ деценијама, очигледно је да младост ништа није изгубила од свог активизма, од своје нетрпељивости према учалости, и презиру према свакој самодовољштини. И таква младост, која је у Србији сазревала на сурогатима политичких и државних идеја, на погрешним примерима јунака, данас није део става (претвореног у дириговани покрет), да су све националне и државне битке изгубљене. Тешко ће се српској младости објаснити да је пад Книна, био најбоље решење за Србе у Хрватској у светлу борбе против Милошевића, или да Босну и Херцеговину треба више волети од Републике Српске, да су Косово изгубили неки други, а да нам га сада не дају много јачи, те да је време за заборав свих категорија који су саставни део бића сваког слободног човека, младог или старог. Уколико се наведеном дода и парадоксална чињеница да су заговорници предаје у виду независности Косова и Метохије, управо припадници генерација које нису доживеле рат и све оно што рат са собом носи, док су млади који су или у детињству или у младости доживели рат, са сим искуствима и даље на становишту борбе за државу, феноменологија старих добија и димензије патологије.

Управо је у томе и задатак српске младости. Да, кроз никад прекинуту борбу за очување државе, немирење са поразима, избори своју будућност, али уједно и пружи пример старима, уколико су они у стању да након свега прихвате постојање апсолутних вредности, и то на првом месту младост као апсолутну вредност. Такво разумевање младости јесте основ генерацијског заједништва, које заобилази и поражава принцип револуционарног оцеубиства, те као такво представља искуствени и етички спој прошлости и будућности.

У Нишу, 14.02.2008.године, Горан Ђорђевић

НЕРЕДИ НА УЛИЦАМА КАО ВЕНТИЛ ИЛИ КАО ИСКРА КОЈА ЋЕ ЗАПАЛИТИ ЛОМАЧУ?

Уместо што се на реакције на губитак Косова оних који по улицама Београда разбијају излоге, прозоре амбасада, МекДоналдс ресторана, реагује тако што их се позива на "миран протест", чудно је што нема баш никога ко би мислио да је далеко боље оштро им замерити што је њихов протест ИСУВИШЕ МИРАН. Јер, шта се овим и оваквим протестом постиже, осим што се производи некакав вентил за регулисање незадовољства због губитка Косова. Тиме што се разбијају излози, итд., ништа се неће променити. Тиме што ће се одржавати мирни митинзи, ма колико да су бројни, опет се ништа неће променити. Да ли је, онда, алтернатива која би нешто значила и која би нешто променила била одлазак на Косово и борба прса у прса? Није, јер је Косово под заштитом С.А.Д.-а, Е.У.-а, и ко зна још кога, који представљају многобројнију, технолошки супериорнију војну снагу у односу на било шта што може да понуди Србија.

Оне који разбијају прозоре амбасада требало би позвати на нешто много радикалније него што је оно на шта их позива Српска

Напад демонстраната (хулигана ?) на амбасаду САД у Београду

радикална странка. И можда би им се тада у разбијању прозора на амбасадама придружили још многи. Када једном бацеш камен на нечију амбасаду, онда мораш да знаш да ли идеш до краја, јер ако не идеш – не вреди! Ако је у питању пијана ноћ после које следи отрежњење, ако ћемо данас да разбијамо МекДоналдс а сутра да слежемо раменима док купујемо чизбургер у истом, онда то не вреди, јер шта смо тиме урадили осим што смо направили представу пред нама самим да би сами себи макар на неколико тренутака ИЗГЛЕДАЛИ већи, јачи, мужевнији, патриотскији и шта већ не.

Питање је да ли смо спремни на политику изолације? Да ли смо спремни на то да прекинемо било какве односе са онима који подржавају окупацију једног дела српске територије? Да ли смо спремни да са онима који нас уцењују, који нам својевољно и тирански намећу своје хировите захтеве једном за свагда раскинемо? Ако јесмо – а није незамисливо да јесмо – онда би требало не само да бацимо по који камен на прозоре амбасада, већ да, на дуже стазе, себи кројимо будућност БЕЗ ЊИХ.

Замислимо је да Србија прекине односе са ЕУ, замислимо је да се осломимо само на своје ресурсе и на ресурсе пријатељски настројених земаља. Замислимо је да се произведу нове институције које би регулисале отцепљење Србије од непријатељских земаља.

Замислимо је да, једном кад се нађемо одсечени од богаијег дела света, министри, народни представници, итд., имају плате колико и просечан радник у самопослузи, и да се ТУ И ТАКО покаже солидарност са српским народом, а не тако што ће се излазити са фразама и са обећањима које је лепо чути али која се никада не остварују.

Да ли би неко од оних који су сада на српској политичкој сцени пристао на ПРАВО ЖРТВОВАЊЕ ЗА СРБИЈУ, које би подразумевало да му се укине плата колика му је сада? Да ли је замислимо да се спроведе равноправна расподела добара, да се уведе строга државна регулација која би била нужна у земљи која је у изолацији, која би спречавала богаћење неких на рачун осталих, која би спречавала појављивање сиве и црне економије?

Било би то ванредно, револуционарно стање, ЈЕДИНО стање које би могло на дуже стазе да одржи Србију. Куба се одржала и одржава се до данас, упркос санкцијама које трају више од пола

Интервенција полиције

века, упркос губитку савезника који је трајао преко десет година, упркос близини непријатеља. Али се одржала. Замислимо је да се и Србија тако одржи. И не само да је замислимо, већ је и остварило. Али, да ли су на то спремни они који бацају камење на амбасаде и на МекДоналдс, или је у питању само парада која је бучна и спектакуларна само

зато да би се прикрило да се том и таквом парадом не ради баш ништа?

Једном се пробало да се у Србији има "Запад-без-Запада", да имамо холивудске филмове на пиратским копијама, скупе парфеме и виски на црној берзи, да имамо и контра- и про-западне медије, да имамо своје, домаће приватнике и мафијаше уместо страних, и сви знамо да није ишло. Ако се којим случајем покуша поново да се одвојимо од Запада, онда би нужно морало да се прво одвојимо од ЗАПАДА КОЈИ ЈЕ У НАМА. То је право жртвовање за Србију, а не оно на које позивају они који обећавају и јаре и паре.

Ако разбијамо МекДоналдс, онда треба и да га разбијемо, да не остане шанса да из остатака МекДоналдса никне МекСрбољуб. Тек би то било довољно радикално. Анархија на улицама би се тек тада и тако могла оправдати, као увод у строгу институционалну контролу која би учинила живот Србије у изолацији могућим. Али, да ли је некебоме до тога? Да ли међу онима који бацају камење има оних који ће ујутру да раде даље на ономе на чему се преко ноћи почело радити, или ће да се слегне раменима и да се каже: "хтели смо немогуће", не размисливши о томе да је и "немогуће" могуће, да је могућа Србија без Е.У.-а, али уз одговарајућу цену, уз праву жртву.

Владан Миланко

НЕКО ЈЕ РЕКАО НЕЗАВИСНОСТ?

Политика се као *уметност могуће* по свом структурном одређењу опире идеји коначних исхода и завршене ситуације. Она се увек одвија испред голом оку видљивих реалполитичких догађаја, у сфери *потенцијалности* која се никада не може до краја инструментализовати и представити у поједностављеној шеми „средство–циљ–резултат“. Стога није нужно посматрати ствари *суб слецие аетернитатис* да би се знало да Србија у овом тренутку води једну од одлучујућих косовских битки која ни у ком случају није окончана и о чијем крају ће – као и о свеукупној српској политици према Косову – моћи легитимно да се суди тек кроз коју деценију.

Оно што је сада прилично извесно је да је српска политика према Косову претходних месеци, као и током преговарачког процеса, демонстрирала јединство, одлучност, конструктивност и принципијелност остајања у границама међународног права. А чињеница да званична политика Србије у том специфичном међувремену у којем се у више наврата изборила за „додатне продужетке“ ипак није успела да одврати водеће западне земље од идеје о косовској независности, међутим, не повлачи са собом нужно ма какав приговор квалитету вођене политике. Баш као што ни тзв. нова албанска декларација не значи да је Србија изгубила битку и да ћемо у наредном периоду бити сведоци окончања незауостављивог процеса. Парадоксално и логично: српска борба за Косово и Метохију у извесном смислу налази се тек на почетку. Тачније, ако је НАТО бомбардовање представљало први чин у фази насилног отимања дела територије једној сувереној земљи, а самовољно албанско проглашење последњи чин развоја те неславне идеје, онда се управо садашњом ситуацијом отвара могућност и реалност нових почетака и политички простор за развој другачијих идеја. Додатно, конкретна ситуација новонасталог контекста квазидржаве у земљи Србији, тзв. нове реалности која далеко више постоји на виртуелном нивоу као плутајућа постмодернистичка полуреалност – од неких призната и од многих непризната, лабилна, *врло зачивна* и сасвим неодређена – управо знатно пре може довести до озбиљнијих преиспитивања и нових закрета.

Зато свака дилема о питању да ли је Србија могла учинити нешто друго или више од оног што је у претходном времену учињено да уопште и не дође до ове фарсичне епизоде (осим што баца лопту у погрешно двориште одвраћајући пажњу како од дугогодишњих стратешких мотива и одлучности САД и НАТО да успоставе сопствену нову квазидржаву, следећи у исти мах идеју Мортон Абрамовица о рушењу постојећих међународних институција, тако и од чињенице да до последњег часа заправо није било извесно да ће Европа у косовској бици потписати сопствени пораз) занемарује основни моменат – да је дубока подељеност земаља и унутар СБ УН и ЕУ, као и многих других држава, управо и настала као резултат српске дипломатске офанзиве и *политике суверене демократије и праве* супротстављеној *политици силе*, баш као што занемарује значај колатералних потенцијалности новонасталог контекста.

Из тих разлога, сваки закључак који би се кретао у правцу тога да је српска политика према косовском питању у протеклом периоду била неефикасна, неадекватна или недорасла задатку – осим што садржи неутемељену дозу критике или самокритике – заправо *зачива* на погрешним премисама. На сличан начин, у идеји да је претња употребом силе или употреба силе у претходном или наредном периоду могла преокренути ток догађаја заборављају се две ствари: да са реалполитичке тачке гледишта чак ни сложено питање односа САД–Русија засада није довело до таквог преобраћења, а да се, са друге стране, позиција *принципијелне демократске политике* налази у једној врсти односа међусобног искључења са таквом реториком. Као и да је баш захваљујући демократском и мирном држању Србија не само задобила многе подршке већ и потврдила свој европски идентитет.

Да су ствари са тзв. албанском декларацијом о независности јужне српске покрајине изузетно компликоване управо *и на реалполитичком плану* – чак и сасвим независно од принципијелне демократске политике Србије, Русије и многих других земаља –

јасно је чим се има у виду да је косовско питање део знатно ширих превирања на међународној политичкој сцени, чији ток наредних месеци није лако предвидљив. Донекле парадоксално, а донекле управо последишно захваљујући принципијелности и истрајности српске преговарачке позиције и одлучном ставу Руске Федерације, дебата о питању статуса Косова обновљена је у аналитичарским круговима и у самом врху Бушове администрације управо у претходне две недеље. Пораст забринутости у републиканској странци САД, делимично и међу демократама, праћен јавним ангажовањем бившег америчког амбасадора у УН Џона Болтона, бившег америчког државног секретара Лоренса Иглбергера и бившег помоћника секретара за одбрану Питера Родмана, као и универзитетских експерата за Русију попут Роберта Леволда, или експерата за међународно право попут Рут Вејвуд, а такође и захваљујући отвореним полемикама као што је она између Димитрија Сајмса и Френка Визнера – пре свега је узрокован проценама да ће косовско питање битно нарушити ионако крхке *америчко–руске односе*, при чему може представљати опасан преседан да друге случајеве у региону и свету и непотребно дестабилизуети Балкан.

Да се присетимо: управо одбацивање Ахтисаријевог плана као решења за статус Косова пре неколико месеци означило је почетак повратка Русије као озбиљног играча на светску политичку сцену и сигнал нове политичке моћи са Истока. Зато се главни разлог све већег броја дисонантних тонова у САД и нарастајућег скептицизма у погледу америчке политике форсирања независности српске покрајине превасходно и односи на чињеницу да ће Русија – и то понајвише управо према проценама експерата САД – у непосредној будућности наставити да јача на дипломатском, економском, војном, а посебно енергетском плану.

Признањем тзв. независности Косова од стране САД и водећих земаља чланица ЕУ отвара се, дакле, *ново поглавље конфронтације* и заоштравања односа између САД и Русије, као и Русије и ЕУ, и улази у период у којем ће евентуална очекивања Запада о пасивности Москве бити изневерена таман у оној мери у којој су се показале неоснованим претходне наде да до озбиљнијег руског противљења идеји независности неће ни доћи. Чињеница да чак ни врх америчке администрације, ни релевантна стручна јавност у САД више нису јединствени у погледу одлуке о признању нове квазидржаве само је један од значајних индикатора провизорности, крхкости и недовршености планираног косовског пројекта.

За *заједницу ЕУ* ствари стоје још кудикамо горе. Није реч само о томе да се унутар саме Уније није успело постићи жељено једногласје (најмање шест земаља чланица неће признати Косово за засебну државу), већ и о далеко сложенијој чињеници да је ЕУ нелегитимном одлуком о слању мисије „Еулекс“ и преузимањем на себе остварење сценарија тзв. независности директно прекршила сопствене принципе на којима је основана (Уговор о ЕУ и Уговор о оснивању ЕЗ), чиме је посведочила да још не постоји као самосталан политички субјект независно од САД. За Европску унију овакав исход је заправо вишеструко фрустрирајући с обзиром на то да нелегалним признавањем Косова доводи у питање не само сопствене вредности и свој формални идентитет као савеза, већ отворено стаје на страну *политике интервенционизма*, док се, са друге стране, реална моћ Русије и њен углед као браниоца међународног права који је на страни *политике демократије* налазе у додатном порасту.

Осим што, дакле, *de iure* Косово и Метохија не постоји као независна држава и што на нивоу легалитета није реч чак ни о ситуацији правног вакуума већ изричитог *правног насиља* и аномије, тј. стављања с друге стране закона, јужна српска покрајина чак ни *de facto* ни на једном нивоу не може да функционише као самостална јединица, и сви су услови да ће у наредном периоду она највише подсећати на делимично парализован ентитет под својеврсним и вишезначним цивилним и војним међународним протекторатом.

Управо из тих разлога у периоду који следи најбитније је деловање Србије. Са једне стране, то се односи на изградњу и функционисање институција, економско улагање у покрајину и појачавање сваког облика реалног присуства *Србије на Косову*, док са друге стране

подразумева озбиљно преиспитивање и разраду дипломатске стратегије засноване на демократској вољи народа према којој је очување јужне српске покрајине најважније државно питање – а такође воље која садржи већинско опредељење за европске интеграције само и уколико цена за то није имплицитно или експлицитно прихватање независности Косова и Метохије. Ова врста српског јединства несумњиво је најјачи аргумент за делотворност политике у наредном периоду.

А године које су пред нама биће пре свега пресудне управо за Европу. Европски идентитет, као и замисао Европе као заједнице, могуће је тумачити или као заједницу засновану на вредностима или као заједницу засновану на праву. Пораз Европе на Косову по оба основа из темеља је, на тај начин, довео у питање сâм опстанак првог транснационалног савеза у историји. У времену које долази или ће доћи до даљег процеса кршења међународног права и рушења постојећих међународних институција и савеза (у случају у којем није извесна ни судбина опстанка ЕУ), или до озбиљног редифинисања и реинтерпретација догађаја и водеће политике. А питање која идеја ће превладати у САД, као и у ЕУ, биће предмет политичких сукоба и отвориће ново поглавље у међународним односима.

Богдана Кољевић

ПРОЕВРОПЉАНИ, РЕФОРМА И ТАДИЋ

Тирана, 7. фебруар - Један дан после Тадицеве победе на председничким изборима, у Владу Србије је из Брисела стигао текст политичког споразума о сарадњи са ЕУ. Европски званичници, радосни због победе кандидата на којег су се кладили и за којег без икаквог двоумљења кажу да је проевропски оријентисан, сада су лакше покренули и донели одлуку чланова ЕУ за слање европске мисије на Косово.

Дакле, иако је озваничена европеизација Косова, колико она може да вреди, чак и уколико је Тадић проевропски оријентисан, када Споразум о сарадњи и придруживању није спреман да потпише премијер Коштуница, док је одлука о европској мисији унезверила целокупну политичку класу Србије која се сада изјашњава да није проевропска.

Проеврпско Косово

Због историјских околности, политичка класа Косова никад није имала посебног "апетита" према Европи а ни поверење у Европу. Док се распадала Југославија, европски утицај на решавање криза био је блед и без икаквих резултата. Рефрен који је понављао председник Ругова о "трајном пријатељству са САД и НАТО-ом" и већим приближавањем Ватикану, биле су чињенице које су подржавали и противници политике ДСК. На овом свету није остао нико више ко би могао да подржи Албанце са Косова, док је начин отцепљења Словеније, а затим и Хрватске, као и све што се догађало у Босни и Херцеговини потврђивало све више оно што су САД, НАТО и Ватикан могли да учине за независност Косова.

И појављивање ОВК није имало ничег европског. Штавише, код многих војника, бораца за ослобођење, могли су да се запазе различити амерички знаци, и притом се ни по чему нису разликовали од америчких marinaца.

Послератна ситуација у Босни доказала је да није довољно да државна застава промени боју па да подсећа на Европу и на будућност у овом делу света, иако се тако размишљало, а касније је успостављена и европска мисија.

На Косову је ситуација била још тежа, јер га је Европа двапут тешко издала. Да би код албанских грађана Косова било враћено

поверење у Европу, било је потребно да се много тога уради, јер нису биле довољне само униформе европских држава које су бринуле о миру и безбедности на албанском тлу, које су ту биле у оквиру мировне мисије НАТО-а.

Војника неке европске земље посматрали су само као војника НАТО-а, организације која је ослободила Косово заједно са ОВК, док је ЕУ - која се натезала са Црном Гором и Србијом - била прича за себе.

Са повећањем утицаја моћних европских држава у ЕУ и ово тело се уверило да питање Косова треба што пре закључити, а оно што је свакодневно разглашавао Вашингтон, почео је да чини и Брисел. Изузев ЕУ, и косовски политички лидери су свом политичком речнику придодали и европску интеграцију Косова, што није било подстицајно за изборно тело.

На последњем састанку Савета министара ЕУ, Косовци су схватили да је измештање питања Косова из СБ ОУН у Брисел постало реалност. Веће европско ангажовање за питање Косова потврђено је и последњом одлуком ЕУ о слању мисије на Косово, како би заменила мисију ОУН и спровела Ахтисаријев план, али не треба заборавити ни на потребу да се на Косово поново врати изгубљено поверење у Европу.

Проевропљани, Тадић и Србија

У Србији имамо потпуно другу ситуацију. Имамо Европу која никад није издала Србију, Тадића, којег Европа сматра проевропски оријентисаним, као и 50% српских грађана који су се јавно изјаснили против Европе.

За разлику од Косова, где би Европа могла да стекне љубав само прихватањем независности, код српских грађана цена је нешто виша. Европа треба да се успротиви независности Косова, треба да се бори за права Срба у БиХ и да извуче уши представнику ЕУ који тамо делује да не нарушава живот Србима у Босни, не заборављајући ни права Срба у Хрватској.

После свих тих европских ангажовања, грађанима Србије треба ињектирати и антируску идеју, како би Срби и њихов премијер Војислав Коштуница почели да размишљају о почетку сарадње са званичним Бриселом. На крају, имамо и најужаснији сценарио, који веома лако могу да остваре проевропљани, Тадић и Србија.

Иако се не зна колико ће трајати непризнавање најновије државе Југоисточне Европе од Србије, сада се не зна ни колико ће трајати одуговлачење дана за проглашење независности. Многи избори у Србији су одуговлачили преговоре, чак и када је те преговоре водио главни међународни посредник за статус Косова, Марти Ахтисари а касније и европска Тројка, тако да не би било велико чудо уколико би данас, на захтев проевропљанина Тадића и зарад мира и стабилности у региону, Брисел испунио захтеве тек изабраног председника Србије да још мало одложи проглашење независности Косова.

То доказује и последња изјава шефа европске дипломатије, Хавијера Солане, који је дан после Тадићеве победе истакао да "одлука о независности Косова не треба да буде донета после дугог временског периода, али због стабилности на Балкану треба још увек сачекати".

Желели бисмо да САД не послушају ни Брисел, ни Београд, ни Тирану који у својим плановима мисле само о интегративним пароллама, али не и о интеграцији.

ЕУ треба да постане више европска, а не да остане "европско копиле".

Агим Попоци

Shqip - Tirana

ПУНОЛЕТСТВО СА СТАРАТЕЉЕМ

Догодило се, тако, за нашег вакта, оно што се дуго очекивало, од чега је већина нас стрепела, а чему су се, да се не лажемо, бројни и многи (тајно) радовали. Косовски Шиптари, након вишедеценијске доследне политике потискивања хришћанског/словенског становништва са простора Косова и Метохије, након вешто изрежираног (и добијеног) рата, уз свесрдну и бескомпромисну подршку САД и њених европских савезника, успели су и да *прогласе независност* самопрокламоване Републике Косовије. Наша јавност, (можда касно) пробужена из летаргије, подсећа их се ових дана више него темељно. Све је добро познато, и понављање може само отупити оштрицу народног гнева и политичке разигнације – вреди само понешто *подвући*, како би неке битне ствари, у општеприхваћено одсудним временима која следе, могле бити изнете на чистину.

Нема потребе за наводницима, нема потребе за омаловажавајућим (и помало демодне) префиксом „тзв.“ – Шиптари су прогласили независност. Независност је ствар правно-политичко-историјског статуса, и у датом случају вреди само онолико колико вреди *глас који је прогласио*. Српска јавност се (углавном) слаже да Шиптари *немају право* да врше такву врсту проглашења, односно да њихов политички чин не представља *израз суверене воље већине грађана Србије*, у које се и даље убрајају, па је самим тим *ништаван*. У том случају, остаје питање колико побуњена мањина има капацитета да ово неслагање већине својих суграђана игнорише. Они су, тако, свесни своје ситуације, заправо прогласили независност *од Србије*. Мимо усхићених и устрепталих узурпатора, чак је и највећим оптимистима и савезницима косовских Албанаца тешко да новом претенденту на државност признају независност у било ком смислу, осим наведеног. Заиста, све што је успело да се, под сумњивим околностима и без правног основа, *озваничи*, јесте да *Србија не управља Косовом и Метохијом*. Али то и даље не значи да њоме управљају шиптарске институције. Сама „формула државности“, која се током недељног карневала усвојила, носи парадоксални назив *надељене независности*. Здрав политички разум говори да неко ко се *нагледа* не може бити *независан*, будући да је *нагледање* управо инструмент ограничења независности.

Статус Косова и Метохије се, стога, помало парадоксално, није ни променио. И до сада њиме није управљала Србија, и до сада су Шиптари доносили, условно речено, „слободне“ политичке одлуке – променио се само *надзорник*. Док је под досадашњим мандатом УН Покрајину формално-правно наткриљивао суверенитет државе Србије, Шиптари су одлучили да „заврше ствар“ и Србе „уклоне са слике“, макар то само значило да су себи прогласили новог, можда неупоредиво горег господара.

Границе независности

Ова, по Србе трагична, а по међународну заједницу веома неугодна ситуација, не може, а да не покрене неколико темељних питања о *самом смислу независности* у међународном политичком контексту. Шта значи „бити независан“? Да ли је то правно, практично, историјско или филозофско питање? Ко је надлежан да о томе суди – СБ ОУН, наоружана група грађана, или можда лично Џорџ Буш Млађи? У тренутку када се добар део утицајних земаља света прихвата својих карти и атласа, спремајући се да по територији српске отаџбине по ко зна који пут доцрта нову међународну границу, Срби, које очигледно „нико ништа није питао“ морају заузети јасан став о начелном питању независности.

Сам процес стицања шиптарске независности, нажалост, значајно подсећа на у XIX веку минули процес осамостаљивања саме Србије од турске власти и патроната. И тада су се смењивали устанци и наизгледна сарадња и суживот, постепено потискивање муслиманског становништва и јачање страних притисака, све док се у једном тренутку група моћника није скупила за једним столом у Берлину, и одлучила да се Турска више „не пита“ о низу територија

на Балкану, а ондашњи народи више „не зависе“ од њених политичких одлука, декрета и хатишерифа. Са становишта Турске, у питању је било безочно искориштавање њене немоћи, недопустиво мешање страних сила у њена унутрашња питања, грех против правде и Бога, као и отимање територија над којима је њен историјски суверенитет потврђен пре више стотина година.

Пут српског осамостаљења

У чему је, онда, разлика? Иако је аналогија одлична, и на њу се радо позивају сви анестезиолози најновије српске ампутације, неколико фактора нарушава ову идилничку симетрију. Наиме, нити је тада постојала некаква држава Србија која би могла гарантовати права својим сународницима унутар Отоманске империје, или остваривати политичко-историјски субјективитет српског народа на међународној сцени, нити је такав облик каналисања националне свести и енергија још био потпуно ступио на сцену. Истовремено, у време Берлинског конгреса тешко да се могло говорити о било каквој „међународној заједници“ у јаком смислу, као ни о глобално важећем међународном праву и институцијама. Постојале су само силе-царства и њихови политички блокови и савезништва – а ови су интересе и права појединачних малих народа штитили тако што су покретали војне против њихових господара и подчињавали их другом, другачијем, али суштински ништа мање репресивном царском систему.

Део историјског значаја Кнежевине Србије, као и Црне Горе, Грчке, Бугарске и Румуније оног времена јесте што су управо довеле у питање овај неправедни међународни поредак и указали на алтернативу свим потлаченим народима Европе, пробивши пут за будуће државе Чеха, Хрвата, Пољака, Норвежана, па и Албанаца. Истовремено, у сујетном, самодовољном, колонијалном светоназору великих западних империја XIX века, Турска, као „земља дивљака и примитиваца“, или просто као „мухамеданска парија“, није имала никакво право на слободну политичку вољу и међународноправни субјективитет, већ се у обзир узимала искључиво с обзиром на властиту политичку моћ. Овај културолошко-политички шовинизам западних земаља окренуо се против самог себе у разорним Светским ратовима XX века, и опет је Србија одиграла, ако не кључну, а оно свакако *запажену* улогу у борби да се такав однос према једној држави или нацији више не понови. Крајем XX века, опет је Србија постала доказ колико је та борба била занесењачка и у суровој историјској стварности неутемељена.

Приликом расправе о неопходним корацима након шиптарског проглашења независности у Народној скупштини, један народни посланик и осведочени борац за подебљавање административних линија разграничења на територији Србије, пун надмоћног цинизма, добацио је окупљеним колегама веома снажно дојмљиву фразу да „од Србије независност није добио само онај ко је није тражио“. На страну дневнополитичке реперкусије ове изјаве, као и историјске квалификације које је говорник задобио с обзиром на повесни контекст скупштинске седнице, у контексту еволуције (и девалвације) појма независности на коју смо се укратко осврнули, ова изјава је *суштински неистинита*. Заправо, све државе које су властите међународни субјективитет до сада потврдиле „одвојивши се од Србије“, то су махом учиниле *тражећи то од свију, само не од Србије*. Нити је Србија настојала спровести властите суверенитет над територијама Босне или Црне Горе (ако и јесте настојала остварити политички утицај), нити је она изразила слагање и са једним дезинтегративним процесом на Балкану.

Ове земље су листом стекле „независност“ (од Србије) ставивши се под окриље, надзор, па и *управу* неке друге силе која постоји на овим просторима, а која би била у стању да „изолије“ и „апсорбује“ евентуално противљење Србије том чину. Још једном, то тешко да је било показивање *независности*, већ пре управо *зависности* од неких глобалних центара моћи политичких чинилаца. Југословенске републике подривале су суверенитет Југославије, углавном тако што су сопствени део тог суверенитета стављале на располагање

страним центрима моћи – Словенија је чланица ЕУ, БиХ је протекторат УН, а Македонија се налази под меканом војном диктатуром НАТО. Суверенитет Србије, међутим, постао је угрожен тек сада, када су неке државе и организације одлучиле да јој се супротставе по питању, не проблема бивших чланица заједничке федерације, већ њеног сопственог политичког статуса и међународно-правног субјективитета. Дакле, питање које грађани Србије себи треба да поставе када размишљају како да се поставе према шиптарском проглашењу, није „да ли је Косово независна држава“, већ:

Да ли је Србија независна држава?

Ово се питање некимма можда чини бесмисленим и тривијалним, будући да Србија има „све особине“ независне државе – заставу, химну, амбасаде у иностранству, седишта у међународним организацијама – много тога што, на пример, „Косовија“ неће (никада) моћи остварити. Ова независност стечена је на поменутом Берлинском конгресу, а потврђена је на помало депресивној седници Народне скупштине, на којој се констатовало иступање Црне Горе из заједничке федерације. Али, да ли је све то довољно за независност? Може ли се она просто „добити по импликацији“, или се мора з *аслужити, стећи, добити* ? Када је бивши фински председник и албански национални херој Марти Ахтисари саставио свој „план“ за „коначно решење“ вековног балканског спора, јединствен одговор државних чиновника био је да је његов мандат да „одреди статус Косова и Метохије“, а не *статус Србије* . Међутим, управо то је оно што једнострано чиновници подршке светских и политичких сила косовским Шиптарима чине – *мењају, оспоравају и укидају статус Србије као независне државе* . Овај се процес може пратити на неколико нивоа.

Шта је независност, ако не сувереност и територијална целовитост?

Пре свега, формално-правно, Србија је постала самостална и независна земља након иступања савезних република из заједничке федерације, а међународне институције и државе света то прихватиле. Не зависећи више од „партнерских интереса“ Хрватске, Словеније, Македоније или Црне Горе, Србија је постала, снагом реципроцитета, „независна“ од њих, и господарица (само) своје судбине. Сходно оваквом гледишту, укидањем савезних држава, српска независност се само „повећавала“, па се један добар део медијске јавности позива управо на овај процес истичући како ће Србија стећи „праву независност“ управо када се ослободи косовског „камена око врата“. Ово је, међутим, веома опасно играње значајним појмовима и институцијама.

Јер тешко да, формално-правно, ишта може да гарантује независност једне земље, ако не *суверена власт* те земље и њених грађана *над целином* њене територије – под условом да је она, као таква, међународно призната и неспорна. Ако неко други *спори* овакву врсту суверености, тај се заправо меша у унутрашња питања независне земље и изазива њену независност. У историји су, због сличних спорова, углавном избијали *ратови* , који су за циљ имали или *одрицање* државне суверености над делом територије са једне, или *признавање* те суверености са друге стране. Стога, *ако страна држава може да оспори суверену власт Србије над делом њене територије без потребе за војном интервенцијом, онда Србија није независна земља, будући да о њеној суверености одлучују други, уместо ње саме* . И, што је у овом тренутку нужно рећи, ма колико то непријатно звучало свима нама, а поготово садашњим демократским властима, Србија данас није независна *поготово* када се упореди са *Милошевићевом Југославијом* ! Ова друга се понашала као самосталан међународно-правни субјекат, и стране силе могле су деловати на територији Косова и Метохије *тек након што су ратом обезбедиле дозволу Југославије, уз међународно гарантовање њене суверености* . Ово је, нажалост, тужна истина данашње Србије. Она је у свом полету да раскрсти са тековинама

ауторитарног режима успела да раскрсти и са његовом најважнијом тековином – државном сувереношћу и независношћу.

У овом контексту *није битно* што државе које се утркују у признавању Републике Косовије (и истовремено у топлој, нежном и срдачном изражавању своје дубоке привржености српском народу, нарочито када се „лепо понаша“) врше најгрубље насиље над међународним правом. Оне су чиниоци међународног поретка колико и Србија. Ако би се међународни поредак потпуно срушио (што данас не изгледа тако немогуће), и даље би постојале независне земље, и њихова независност „зависила би“ *искључиво* од способности да саме очувају своју сувереност на целој својој територији. И, како ствари данас стоје – Србија не би била једна од њих. Мора се стога рећи: све земље које су признале „независност“ Косова нису уопште Шиптарима подарили независност, већ су *укинуле независност Србији* .

Питање Косова и Метохије тако не постаје само питање принципа и међународног права, будући да су заложене ствари које су Србији *важније од међународног права* – како међународно право има вредност само утолико уколико ове ствари штити – а то су државна независност и *слобода* . И није реч само о слободи кретања, вероисповести и обичног људског достојанства за словенски и хришћанско становништво Покрајине, већ о *слободи свих грађана Србије*, чија је политичка воља проглашена за безвредну и секундарну, и подређена хиру групе шиптарских терориста.

Ко руководи политичким процесима у Србији?

Долазимо тако до другог смисла независности – *политичког* . Независна је она земља чије политичке одлуке зависе искључиво од *унутрашње политичке воље* њених суверених грађана. Држава у којој нема самосталности у доношењу народних одлука, већ су оне под непрекидним туторством вандржавних и страних организација (како је, на пример, проглашење независности Косова спроведено под очигледном диригентском палицом САД, које су истовремено дириговале европским хором пратећих вокала), може се означити независном само на речима. Утолико је још једном тешко означити српско друштво као независно, када се узме сва учинковитост *више нивоа притисака* којима је изложено, и *за којима се очигледно поводи* .

Српски грађани, приликом својих избора и одлука, непрестано се од стране сопствене елите позивају да „воде рачуна“ о могућој „одмазди западних пријатеља“, очитване у низу претњи извана, које фигуришу од изостанка инвестиција, преко увођења санкција, до потпуне изолације и новог бомбардовања. Ако страни амбасадори могу *непосредно* утицати на народну вољу, она не може бити самостална. Истовремено, њом се вишеструко манипулише преко средстава информисања, која се опет отворено стављају у страну службу. У самосталном друштву, средства јавног информисања „посредују“ између унутрашњих политичких чинилаца и омогућују грађанству да се упозна са целим спектром политичких опција, а не између народа-пучине и страних налогодаваца. Најзад, тешко је независним означити друштво којим управља осведочено корумпирана и подмитљива политичка елита, која ће за остварење властитих интереса продати душу ђаволу, а камо ли страним компанијама или војнодржавним организацијама. Ово је такође нешто што у оваквом тренутку мора да се чује – јер ма колико највеће политичке странке могле мобилисати грађана, плашећи их опасношћу од „оних других“, то неће ублажити, нити амортизовати народни гнев над неспособношћу *целокупне елите* да заштити небројено пута консензусом потврђене народне интересе.

Друштвена елита треба да управља државом, а да се истовремено управља према народној вољи – а не партијским интересима, отвореним наредбама страних државника, економским просперитетом пребогатих олигарха, или вољом свакога ко је спреман да јој понуди некакве, ма како бедне накнаде за њихов „труд“. Јер, у друштву у коме народ има глас само на дан избора, а богаташи, страни посланици, активисти страних (и отворено непријатељских) организација све остале дане, нема говора о независности. Питање Косова и Метохије тако постаје и питање

грађанске слободе да се одлучује о судбини своје земље, о начинима на које ваља штитити своје интересе, као и о еманципацији од отуђеног и компромитованог политичког вођства. На маргинама косовске кризе превише често је испливавао на површину несклад између народне воље и потеза на државном нивоу, уз горак утисак да државни чиновници народ третирају као „децу коју треба водити за руке“, јер сама нису способна да доносе одлуке. Тренутак када је потребно одлучно реаговати на „координисану акцију“ страних моћника јесте тренутак када српско друштво мора јасно да определи, да ли су неадекватни резултати његове политике резултат отуђења власти од народне воље, или пак, резултат неке друге, прикривене народне воље која се са тренутним развојем ситуације слаже, али се не усуђује да то отворено каже? Сада је последња прилика да се такви изјасне, јер нема „приватног политичког убеђења“ – ако желе да политичко вођство по сваку цену избегне конфликт са Западом и призна Републику Косово, „нека кажу сада, или нека заувек уђуће“!

О житу и кукољу, вјери и невјери

Ова тематика довела нас је, најзад, и до последњег, историјског смисла независности једне државе. У питању је поседовање контроле над унутрашњим процесима у сопственој држави, односно самостално управљање сопственом судбином не власти, не грађана, већ нације. У чему се овај смисао разликује од претходних? Он је најмање формалан, најмање теоретски утемељен, а више је историчан, или, у традиционалном српском смислу, епски. Слободна и независна нација зна шта је њено добро, зна које су њене вредности и спремна је да их заштити свим средствима, поготово ако су угрожени њени темељи као што су вера, идентитет и слобода. Национални интерес се у датој ситуацији кристалише као интуитивно поистовећивање народа са властитом традицијом, образовањем, историјом и легендом. У српском случају, бесмртне вредности њихове целокупне историје добро су познате – слободарство, национални понос и непристајање на туђе тугорство, а поготово не на туђе увреде и понижење.

Нација која жели демонстрирати независност, мора уочити и образложити своје националне приоритете (без обзира на све српске свађе, нема сумње да је очување Косова и Метохије апсолутни приоритет, у односу према коме чак и „европске интеграције имају алтернативу“), а затим их спровести у дело одлучно и одрешито. То више није питање демократије и трпелјивости, већ испуњавања историјске улоге која је унапред опредељена. То значи да се мора на страну ставити празна форма „слободе мишљења“ да би се спасила темељна слобода човека и грађанина. Другим речима, одређеним појмовима, као што су „традиција“, „национални интерес“, „патриотизам“, „храброст“ и „отаџбина“, а, истини за вољу, и „издаја“, мора се вратити недвосмислен смисао, и тако их извадити из блата лицемерја, медиокритетства и релативизације. Америчке патриоте стекле су свој назив тако што су се супротставили бахатом мешању страних моћника у своја унутрашња питања, француска отаџбина штитила се отвореним отпором немачком окупатору, а не квислиншком политиком Вишија, као што је српски народ показао храброст 1914. године, не непоколебљиво рекавши да је спреман да „живи за Србију“, уз паролу да „живот не може да чека“, већ показавши да је спреман за њу да погине. Таква самосталност и независност српске нације је крвљу и муком стечена, а у данашње време је олако бачена низ воду. То је истовремено једина самосталност и независност коју су, како се чини, САД, Француска, Немачка и остала боранија спремне да признају.

Стога се независност Србије мора показати и кроз отворено и одлучно сузбијање подривачке и антидржавне активности, која се може приметити и у окриљу Народне скупштине! Како иначе Србија може очекивати да, на пример, земље из региона, спремне да признају независност Косова, забрину могуће последице тог чина по њихове интересе у Србији, ако никакве последице за то не повлаче заступници те независности у самој Србији? Зашто би неко марио за српске претње и протесте, ако они нису у стању ни да се разрачунају са људима који се у њеним недримма и јавним институцијама, са поносом и гордошћу ките титулом „домаћи издајник“? Слобода је као

закон – није сваки поступак „слободан“, као што није сваки ни легитиман. У Србији се мора једном рећи, а нема бољег тренутка за то од садашњег, да у њој неке идеје нису добродошле, поименце оне које су несувисле, издајничке и антидржавне/антинационалне. Сва истински независна друштва овакве испаде санкционишу, и сада, када је независности Србије упућен овако озбиљан изазов, сличне санкције морају ући у оквир њеног самодоказивања као правно-политичко-историјског субјекта (а не објекта).

О фаталним датумима и цифрама

Година 2008. памтиће се, бар у Србији, у контексту два значајна јубилеја. Тачно је сто година од аустроугарске анексије Босне и Херцеговине, те кулминације империјалног омаловажавања и неуважавања интереса Србије и српског народа на Балкану. 1908. година записана је у српској историји као година преокрета, болног и мучног националног освештења, али и стварни почетак националног препорода. Након анексије БиХ, Србија се најад поставила према својим „аустроугарским пријатељима“ онако како је њихова политика то изискивала, истовремено настојећи да своју будућност и друштвени просперитет гради уз помоћ оних који су били спремни да је третирају као равноправну савезницу и самосталну државу. Резултати овог преокрета били су изванредни, невероватни и задивљујући и, упркос страшним и крвавим последицама аустро-немачке решености да се тај процват пресече и Србија уништи, они су довели до највећих успеха у српској новијој историји, као и до завидне међународне репутације и поштовања. И тада, као и данас, поштовање се морало стећи, а на олтар државне независности поднети одређене спољнополитичке жртве. Ко данас негира потребу да се то учини, негира и исправност српске политике са почетка XX века, коју, узгред, признаје цели свет.

Други значајан догађај коме ће се ускоро обележити седамдесетогодишњица, јесте злокобни Минхенски споразум, где су тадашње перјанице међународне заједнице укинуле независност и сувереност једне угледне чланице међународних институција зарад „исправљања историјских неправди“ и куповине „трајног мира и стабилности“ на рачун уништавања једне немоћне, грешне, али суверене европске земље. Мислило се да ће Минхенски споразум остати као трајно подсећање на разорне последице које може имати кратковидост великих сила, када се праву и правди супротстави гола сила и пука „стабилност“. Јер право и правда су универзални, а сила слаби, док се стабилност не може одржавати вечно. Минхенска жртва, попут варварског ритуалног клања данашње Србије на олтару „мира, стабилности и просперитета“, показује како сила не значи памет и разборитост, и какве све последице може имати када се нешто вечно и универзално замени плитким политиканством и ad-hoc компромисима. Последња реч Сартрове Одеоде, коју је, наводно, промрмљао себи у браду француски премијер Даладје видевици, по повратку из Минхена, раздрагане француске пацифисте, односи се данас на све оне који својим веселјем и ликованјем у име „мира“ и „кажњавања историјске неправде“ понижавају немоћну Србију.

Ово су без сумње значајни јубилеји којих ћемо се у наредном периоду често присећати, али мораћемо се опоменути и других датума и догађаја, који, мада не падају на „округлу цифру“, немају данас ништа мање значаја. Ту је српски 27. март, када је немоћна Србија устала против парчања и напада на моћне Француску, Британију и СССР, да не говоримо о солидарности са Пољском, Чешком, Белгијом, Холандијом и Грчком, које би ове земље данас требало да се сете, ако им је стало до сопствене независности. Ту су сви српски Видовдани о којима смо образ прали и прљали, и који нам стоје као вечна опомена пред изборима са којима се суочавамо. Најзад било је безброј критичних тачака и судбинских опредељења, и данашње време са њима се поклапа, можда не у утврђивању судбине целог народа, спасавању српског идентитета од пропасти или заштити земље од вековних непријатеља (мада све то долази у обзир), већ у питању које се одсудно поставља у датом тренутку, и на које српски народ и грађани морају дати јасан и недвосмислен одговор: *жели ли Србија да буде независна земља, или има нешто прече од тога?*

Никола Танасић, у Београду, 20. фебруара 2008. год.

ОД КОСОВА ДВА ПУТИЋА

У последњих осам година званична Србија мање или више, а њена елита готово у целини има јединствен однос кад је у питању Европска унија, а то су безусловне интеграције у ову политичко-економско-цивилизацијску заједницу. После 5. октобра није нико могао да доведе у питање „Европу“ (ма шта она значила) као циљ и сврху српске нове историје и непосредне будућности. Европа је ушла у „програма“ и свих опозиционих странака, чак и СПС-а.

Оно што није заједничко различитим политичким групацијама, или школама политичког мишљења, а што сада долази до изражаја, јесте услов и жртва коју народ треба да поднесе зарад наводне „светле европске будућности“. Одмах се могу приметити два доминантна и све више супротстављена мишљења када је у питању „Европа“. Прво, које заговара политичка групација око ДС-а, а у екстремној варијанти ЛДП, види Европу као циљ сам по себи, односно улазак у Европу представља решење не само за економско благостање него и крај идеолошко цивилизацијских лутања нашег национа, које је присутно од стварања модерне српске државе. Дакле, „Европа“ нема алтернативу, без обзира на то шта се од нас тражило као улазница у „заједницу цивилизованих“ и „просвећених народа“.

Радикали и већи део народњака ближи су ономе што бисмо назвали национална традиција, док се „Европа“ види као нешто геостратешки, економски и идеолошки мање или више блиско, али и битно за остваривање националног просперитета. Код опција које су више усмерене „национално“, народни идентитет је, чини се, значајнији идеолошки циљ и самим тим и неки услови који морају бити испуњени уколико се жели у интеграције, доживљавају се као тешка траума и искушење. Дакле, ове политичке снаге нису антиевропски оријентисане, како их политички противници жигошу, већ су њихове проевропске наде срушене неправедним понашањем ЕУ и САД према нама. Међу њима је и приличан број оних који су до сада били и „евроентузијастички“, али су због тога што у блиској будућности није изгледно наше чланство у ЕУ, а и што та иста ЕУ већински подржава независно Косово, постали евроскептици. Наравно да постоје и они који су се и пре одлучно противили уласку у ЕУ због различитих мотива, али су они ипак били једна мањина и унутар блока „евроскептика“.

Ове две најзаступљеније идеолошке струје одређују понашање главних актера на врлој политичкој српској сцени. У влади једну оличава ДС, а другу ДСС, и то је есенцијални узрок честих размимоилажења која често изазивају кризу владе. Дакле, тренутна криза владе која је, чини се, само пригушена показује и дубоку идејну и стратешку конфузију и шизоидност српске политичке елите и могло би се рећи народа у целини. Ова подела је кулминирала изазовима које је пред нас ставила ЕУ и Америка, и на тај начин присилила нашу политичку елиту да бира између ЕУ и Косова, те је депласираним учинила настојање да се некако оствари „и Европа и Косово“, у чему су предначиле демократе.

Два питања, а један одговор

Тако однос према европским интеграцијама одређује став према питању Косова, односно мера идеолошког гледања на Европу детерминише степен залагања одбране јужне српске покрајине. Другачије речено: реци ми шта мислиш о евроинтеграцијама, па ћу ти рећи шта мислиш о Косову (и обрнуто). То, наравно, доказује да су та два питања повезана многоструким нитима на домаћој политичкој сцени, али исто тако и „међународна заједница“ не може да их гледа одвојено или потпуно одвојено. Тако је у овом тренутку слањем европске мисије на Косово и понудом „прелазног уговора“ пала у воду медијска прича о „два одвојена колосека“ коју су често волели да злорабе домаћи промотери „евроинтеграција без алтернативе“.

Тако је Тадићев ДС прокламовао циљ „освојићемо Европу“ у ком се одмах види острашћено идеолошко опредељење према том кључном питању, што има за последицу некритичко прихватање

скоро свих идејних матрица и стереотипа, али и конкретних политичких решења која долазе из ЕУ. То доводи до тога да степен воље за одбраном Косова и националног интереса буде сведен на реторичке фигуре и задржи се на медијско-вербалном нивоу.

Ово није нови став ДС-а. Сетимо се избора за привремене косовске покрајинске органе 2004. године. Тада је Тадић позвао Србе да их не бојкотију, чиме су дали легитимитет албанским властима, уз обећање да ће се положај Срба поправити у наредна три месеца. Потпуно неразумљива трговина која одмах даје уступке да би реципроцитет био испуњен у будућности, и то од стране која никада није показала заинтересованост за озбиљне преговоре и жељу за кориговањем става према Србима.

Иста странка је на кључно место потпредседника владе које јој је припало по коалиционом споразуму поставила Божидара Ђелића, који је прокламовао циљ у сагласности са страначком политиком, а то је интеграција у Европу. Дефинишући један од два приоритета

власти по логичној подели део владе који предводи ДС-овски естаблишмент добио је задатак да буде корифеј „интеграција без алтернативе“.

Европска политичка опција на челу са ДС-ом интензивира по правилу причу о Косову пред изборе, али када се намеће решавање драматичних питања, њихово ћутање могло је да изазове озбиљну сумњу у искреност залагања за витални државни интерес. Чини се да је у редовним приликама Косово превелик баласт за њихову политику, као да би волели да се то питање једном реши ма каква био исход. Такође, у ДС-овској реторичкој присутна је теза да се целокупан проблем може решити и у оквиру ЕУ, уз чак веће шансе за његово повољно решење, што свакако није тачно. Овим ставом они желе да анулирају критику да нису патриоте, јер ето они би се борили унутар ЕУ (у коју ко зна кад ћемо ући) за наше националне интересе, па тако и „за Косово“.

Чини нам се да када је у питању национална политика „тадићевци“ заузимају став који их ставља у позицију да се при остваривању важних пројеката увек могу повући и оградити ако иста политика не постигне задовољавајући резултат. Најочигледнији пример оваквог рачуницајског позиционирања је доношење устава када су га „демократске снаге“ последње прихватиле, млако се ангажовале на његовој подршци, на крају чак вршиле и прикривену медијску опструкцију референдума, јер то питање није било потенцирано у њима наклоњеним медијима. Са друге стране, наглашавало се да је тај устав у опозиту у односу на Милошевићев, што је могло да иритира оне који се означавају као следбеници идеја „бившег режима“.

И сада када се спремају велике демонстрације као знак какве-такве подршке косовским Србима и као порука непристајања на цепање

државе које хоће да организују ДСС и радикали, ДС размишља како да се постави, калкулишући аргументе за и против. Тако питање које је поставила Оља Бећковић на „Утиску недеље“ зашто има већу тежину када премијер каже за Косово да нема цену него председник, има дубљи смисао, кога можда она није била свесна док је питање изговарала. Питање зашто исте речи имају „различиту тежину“ разрешава многа питања у подељеној Србији, па и у подељеној влади Србије. Питање Косова разобличава суштине идеолошких и политичких разлика у Србији. Косово тако – по ко зна који пут у српској историји – постаје линија поделе и камен спотицања.

Народњачко крило је донекле ослобођено идеолошких предрасуда „европејске провинцијенције“, све мање верују Европи (не толико као „цивилизацији“, колико као ЕУ) јер она демонстрира кршење елементарних принципа које је сама прокламовала и жестоко угрожава наше виталне националне интересе, подржавајући и у пракси спроводећи сецесију Косова.

Такав став је народњаке одвео у врло незгодну ситуацију (незгоднију него за ДС) јер морају да се изјашњавају „или-или“ – или Европа или Косово. Политика за коју се залажу носи одређени ризик од успоравања интеграција (ако оне од нас зависе), што је због медијске пресије „европејаца“ постало прилично непопуларно првенствено код младих. Медијска машинерија створена последњих осам година жигосе као „ретрогадне“ и „назадне“ идеје и пројекте у којима се само спомиње српско име и патриотизам. Све је то разлог, још уз приближавање радикала оваквом умереном и пристојном националном курсу, да се Коштуници и његовим савезницима од стране „догматских европејаца“ пришије етикета „антиевропљана“, па и „митомана“ који Србију наводно „враћају у средњи век“.

„Националисти“ и „Европејци“ у прошлости

Дешавања последњих двадесетак година нису ништа ново у српској историји. Национално и европско питање истовремено је отворено устанцима почетком 19. века и она перманентно прате државу, што се јасно данас види. Са почетком политичког деловања у другој половини 19. века странке су се морале одређивати по сличним питањима као данас. Дакле, Србија је имала често тешке, па и најтеже изборе, који су, како видимо, и данас на дневном реду.

Тако смо имали на почетку Карађорђа који је лавирао између истока и запада, покушавајући да „некако између“ оствари и српски национални сан о слободи. Његова политика је ипак била више окренута Русији, и то је сплетом трагичних историјских околности, пре свега походом Наполеона на Русију, довело до пропасти Првог српског устанка. Књаз Милош је покушавао да балансира између истока и запада, али је и он остварио српски национални циљ пре свега ослањајући се на Русију.

После се политика српских владара мењала зависно од тога ко је био на власти и какви су спољни утицаји доминирали. Тако је политика краља Милана била безусловна сарадња са Аустроугарском, без обзира на то што је то земљу довело у завистан положај у односу на двојну монархију. Ослонац за политику „аустроугарских интеграција“ имао је у напредњацима и либералима, док су Пашићеви радикали били против, што је био разлог за њихове прогоне. Након распада Радикалне странке почетком 20. века блок самосталаца је био европскије оријентисан и из тог блока је настала после Првог светског рата Демократска странка. Тада се и дефинишу кључни ставови демократа са Давидовићем и Гролом, и радикала са Пашићем на челу. Демократе су биле више југословенски и европски оријентисане, при чему нису занемаривале националну традицију, док су се радикали представљали, а од већине народа и доживљавали као чувари традиције и националне свести, а Европу су видели као „стратешког партнера“ по многим питањима, али не као узор који се у свему мора копирати. У то време су радикали били чешће на власти, те је била заступљенија њихова политика и политички ставови.

Карактеристичне за време Првог светског рата биле су трагичне борбе праћене тешким и мучним преговорима са „савезницима“, изнуђивање решења, у великом рату повремено одступање од политике Антанте (случај Македоније), борба за признање

Краљевине СХС, конфликти са Италијом двадесетих, што је условило негативан однос великих сила према Пашићу као тврдом и незгодном преговарачу, а касније једног дела Европе (Немачке и Италије) према краљу Александру као непопустљивом дипломати када су у питању кључна југословенска опредељења. Дакле, за Запад је свако ко је имало штитио националне интересе био тврд и неугодан преговарач, а они су често стављали српске вође у позицију да бирају „или-или“.

Народно опредељење

Када погледамо уназад један или два века у смислу односа Србије према Европи и према самој себи, видимо циклично понављање сличних заплета и наметање сличних дилема. Видимо да су се често морале жртвовати генерације да бисмо изборили оно најнужније – слободу и какву-такву независност, или се ишло у компромисе са „Европом“ на штету националних аспирација и циљева.

Насупрот оним прошлим генерацијама, данашњим није популарно нудити жртве и одрицања зарад циљева које они у потпуности не разумеју, или пак за које нису спремни да се боре. Став скоро свих је да јужна српска покрајина треба да остане у саставу Србије, сви се слажу и да се треба борити за национално достојанство, али се разилазе када треба одредити колико смо спремни да идемо у тој борби, колико смо спремни да се одричемо.

За премијера Коштуницу мера спремности за „нови косовски бој“ је у облику непрекидне борбе за Косово кроз међународне институције, и то са „оружјем“ међународног права. За њега такође ни албанске планине нису високо када је у питању овај циљ, ни сила турска на коју су се дигли устаници 1804. Ту можда лежи одговор на кључно питање зашто има велику тежину када председник владе каже да Косово нема цену. За њега је борба за Косово заправо историјски циљ Србије.

Идеолошки поглед председника Тадића одређује Европу за историјски циљ Србије, а за Косово би било добро да је у саставу Србије, но ако није, „шта да се ради“. То европски дипломати знају, и зато им је Коштуница мање прихватљив као „тврд“ преговарач, па га чак оптужују да је против „европских интеграција“ иако би сваки од њих на његовом месту имао сличан или још тврђи став. Но и домаћи промотери „Европе без алтернативе“, као и западни политичари, свесни су да су и Коштуница и Тадић (иако са различитим приступима) заправо водећи протагонисти европеизације Србије. Но, тај европејски политички блок се под притиском унутрашњих и спољних околности поделио на оне који су за „Европу по сваку цену“ (правдајући то невешто да се у ЕУ може лакше борити и за Косово) и на оне који су за условни улазак у ЕУ, јер по њима евроинтеграције немају смисао ако је услов интеграција да се одрекнемо Косова. По њима само јединствена Србија може имати (само)поштовање и стога бити члан европске породице народа.

Овај други став чини нам се природнији и реалнији. Ипак, питање је шта се конкретно може постићи у блиској будућности. Гледајући у историју као извор сазнања и надахнућа, морамо рећи да је Србија била на правој страни када се борила за правду и слободу, а то је често било везано за борбу за Косово. Били смо уважавани од европских држава и светских сила само када смо били верни себи и својој слободарској традицији. Наравно, историја нам казује да смо у таквим борбама некада побеђивали, а некада губили. Међутим, увек смо се потврђивали као историјски народ. Када смо насупрот томе покушавали да калкулацијом и јаловим компромисима сачувамо оно што имамо, готово редовно смо губили. Значај борбе за Косово је у томе да ми као народ сачувамо интегритет и достојанство, насупрот капитулацији, на коју нас „наговарају“ домаћи и страни душебрижници у којој губимо „и Косово и Европу“. Стога, није реч толико о реалним шансама за повратак Косова у састав Србије, колико о томе да се кроз ту борбу потврђујемо као самосвестан народ – дакле прави европски народ. Ако одустанемо од Косова, ми се показујемо не као прави национално свесни Европљани, већ као азијатска раја коју нико у Европи и свету неће поштовати.

Милован Балабан

МОГУЋИ ОДГОВОР СРБИЈЕ НА ПРИЗНАЊЕ КИМ

После чина самопроглашења Косова као независне државе који се десио 17. фебруара 2008. године, поновићу по ко зна који пут, оно што зна свако ко се бави међународним јавним правом. Границе Србије су неповредиве те питање статуса Косова и Метохије је одавно одређено. Ова покрајина је саставни део Србије и питање статуса Косова не постоји у међународном праву. Може се преговарати само о модалитетима суштинске аутономије, јер то су захтеви резолуције 1244 Савета безбедности УН.

Правни докази су необориви и на овом месту ћу набројати само неке од њих. Ко не верује нек провери њихову садржину (ово пре свега мислим на САД и неке земље ЕУ): Повеља УН (члан 2 став 4), Мишљење Бадинтерове арбитражне комисије, бр. 3, од 11. јануара 1992. године (правна снага пресуде); читав низ Резолуција Савета безбедности УН и то нарочито, 757 (од 30. маја 1992. године), 777 (од 19. септембра 1992. године), 1160 (од 31. марта 1998. године), 1199 (од 23. септембра 1998. године), па до најчувеније 1244 (од 10. јуна 1999. године); Париски споразум од 14. децембра 1995. године; Уговор из Букурешта од 10. августа 1913. године; Завршни протокол о разграничењу са Албанијом потписан у Фиренци од 26. јула 1926. године итд. Овом списку би придодео још нешто везано за, не толико међународно право, колико за правду у међународном праву. То је историјска тагија на Косово и Метохију, које је представљало историјски центар средњовековне српске државе и српске културе. Из те тагије, уосталом, проистекли су и сви поменути међународни инструменти.

Једноставно речено, Косово и Метохија се не могу изузети из Србије без њене сагласности. А међународно јавно право и Устав Србије забрањује тако нешто. Међутим, изгледа да снага међународног права, високоцивилизованим државама не значи ништа. САД су, после једностраног проглашења независности Косова од стране сепаратистичких органа успостављених на Косову, а ојачали после успостављања де факто суверенитета КФОР и УНМИК (читај САД и неких земаља ЕУ) на Косову и Метохији, признале ту нову државу, и то само један дан после нелегитимног самопроглашења. Сматрају да политички посматрано, имају право на то, а да је такозвана историјска реалност таква. Да треба искористити неуређена питања у међународном праву која се тичу стварања нових држава, да су претње велике од албанских сепаратиста велике, да они могу направити немире, те се Косово мора признати као нова држава. Нису касиле ни Велика Британија и Француска. Ка оваквом епилогу нагиње и Немачка и неке друге земље ЕУ. Али има и оних земаља који се оваквом епилогу жестоко противе. Не мислим само на Русију и Кину, него и на неколико земаља ЕУ, а доста је земаља и из Африке, Јужне Америке и Азије.

Какав би одговор Србије на унилатерално проглашење независности и признање Косова од стране неких држава у међународној заједници требало да буде? По мом мишљењу једино онакав, какав би њима био разумљив. Не треба само упућивати протесне ноте, повлачити амбасадоре на консултације и предузимати дипломатске мере које од тих земаља неће бити озбиљно схваћене. Треба им рећи истиниту и предочити им да ће Србија предузети и оштрије кораке из арсенала дипломатских потеза. Те државе ће свакако ово боље разумети, зато што су их својевремено обилато у својој дипломатској пракси и користиле. Треба им предочити да Србија разуме да они могу признати ту "државу Косово". Наравно нико САД, па ни било којој другој земљи, не може ускратити право да признају кога хоће и и шта хоће. Па и Косово. Али, треба рећи да ће један од наших првих дипломатских одговора бити примена једне доктрине који су и они у историји примењивали. Та доктрина назива се Халштајнова доктрина. Може се слободно рећи да је она имала кључну улогу иностраним пословима СР

Немачке од 1955. године све до 1969. године, те да је допринела да данас јединствена СР Немачка буде у ЕУ са осталих 26 држава.

Названа је по свом творцу, професору Валтеру Халштајну, бившем државном секретару у министарству иностраних послова Немачке и првом председнику Европске Комисије (1958-1967). На основу ове доктрине, тадашња влада СР Немачке (Западне Немачке), пошто је сматрала да она заступа интересе свих који живе у "совјетској зони", то јест ДР Немачкој (Источној Немачкој), изјавила је да ће прекинути дипломатске односе са "свим државама, које буду признали владу совјетске зоне". Доктрина је подржана Декларацијом влада САД, Велике Британије и Француске исте године када је и проглашена. Наравно, прва земља на којој је ова доктрина примењена била је бивша Југославија. СР Немачка је 1957. године прекинула дипломатске односе са нашом бившом државом, а касније и са низом других држава. Треба додати да је СР Немачка доктрину селективно примењивала. Није, на пример, прекинула дипломатске односе са самим Совјетским Савезом, иако је доктрина била уперена управо против ове државе. Иако је СР Немачка касније напустила ову доктрину, успостављајући дипломатске односе, прво са Румунијом (1967) а после и са Југославијом (1969), па чак и признала ДР Немачку (1972), која је годуну дана пре тога 1971. године примљена у ОУН, ова доктрина је своје клице очигледно успешно пустила. ДР Немачка више не постоји, а Немачка је јединствена држава, чланица ЕУ, водећа држава у овом ентитету.

Треба им такође указати да се слична доктрина и дан данас успешно примењује од стране НР Кине, према онима који признају Тајван као државу. То она доследно ради од када је 1971. године, заузела своје легитимно место у ОУН, прекинула или није успоставила дипломатске односе са земљама које признају Тајван, виртуелну државу у међународном правном смислу, а иначе легитимно представља саставни део НР Кине. Зависно од својих интереса и Кина понекад селективно примењује ову доктрину. Сигуран сам да ће овакви дипломатски потези НР Кине бити успешни и да долазе године када ће Тајван постати и *de facto* територија НР Кине. Тако се и Србија треба понашати. Пре свега мора је селективно примењивати, да цела држава не би ушла у самоизолацију. Значи, раскинути односе само са пар држава које су предњачиле у процесу признања а од чега Србија не би имала скоро никакве економске штете. То се пре свега односи на земље у жељеном региону. Доктрина се може још модификовати због нових историјских околности. Пре свега, "држава Косово" никада неће бити примљена у ОУН јер ће тиме државе које то у р а д е п р е к р ш и т и р е з о л у ц и ј у 1244 Савета безбедности за коју су и саме гласале. Докле год се Русија бори за очување начела међународног права, а не сумњамо да ће то бити вечно, ова наказна творевина по процедури из Повеље УН, не може бити примљена у УН. Значи држава ће бити инвалидна. Правне консеквенце за уговоре који ће се потписивати са том државом биће катастрофални. Положај такве земље у најбољем случају може бити као положај Тајвана.

Према томе, треба се вратити на процес преговора о аутономији Косова и Метохије. Овај процес треба држати под окриљем УН. Србија мора да реагује као свака суверена држава, која има сва права и дужности као и друге државе у међународном поретку. Па нека онда оне земље које се буду одлучиле за признање овакву евентуалну државу Косово, нека бирају. Да ли желе да имају дипломатске односе са европском, демократском и цивилизованом земљом као што је Србија, која тежи јединственој Европи и која је угледни члан УН, или са једном виртуелном државом, под управом војних снага НАТО и Америке, пуном организованог криминала, међународног тероризма, нерашчишћених односа њихових племенских и понекад и злочиначких вођа и која никада неће постати чланица УН. Сигуран сам да ће се одлучити за прву опцију, јер та опција је европска и светска. Мислимо, да оваква национална политика води Србију у Европу. Тако ће и угледни европски проф. Халштајн и његова доктрина допринети процесу интеграције Србије у Европу, јер је он управо човек који је имао визије европског уједињења.

Милан Пауновић

И ОБРАЗ И ОПСТАНАК

(ШТА СЕ МОРА ПОСЛИЈЕ 17. ФЕБРУАРА?)

Ми: пред Косметом и пред собом

Наслов овог текста садржи одговор на питање како нам се могао десити 17. фебруар, као и то што треба чинити након тога дана. Порази су нам дошли стога што нијесмо имали довољно самопоштовања, довољно моралне (само)свијести, а што – знано је још од античких философа – стоји у вези са памећу, тачније: са животном и историјском мудрошћу. Посљедњих мјесеци наша политичка сцена, као и многи од нас приватно, била је заокупљена дилемом шта треба чинити у ситуацији када је било јасно да нам дневни слијед повјесних догађаја носи оно што се коначно десило прије неки дан, те да ћемо се тада наћи пред избором – или ћемо туговати због неправде, инатити се и (немоћно?) покушавати да „исправљамо криве Дрине“, или ћемо окренути леђа „прошлости“ и приклонити се „будућности“, тј. нашој „европској перспективи“. Одатле је проистекло и оно што се могло чути као незванични слоган једнога од двојице кандидата на посљедњем изборима за председника Србије – *И Косово и свет*. То није био само дневнополитички поклич, већ парола која одражава трагичку нашу повјесну судбину, нашега тренутнога положаја, те разпетост у самом нашем идентитету. Ово је, још се добро сјећамо, веома слично Милутиновићевом слогану *И Србија и свет* из 1997 – да би нам Запад већ 1999. послао јасну поруку – *Ни Косово ни свет*, која се ни послје „демократских промена“ није суштински измјенила, јер су и тада све, махом привидне повластице плаћане низом болних, штетних, а неријетко и самоубилачких потеза који су од нас били тражени од стране (не)надлежних мјеста тога „света“. Многи, срећом не сви од оних који су прије неку седмицу викали и мистили и *Косово и свет*, заправо, у себи су знали да им је „свет“, као метафора за оно чему теже, важнији, док је Косово, мишљаху они, ионако већ одавно „изгубљено“, па стога, тобоже, не треба жалити за пропуштеним, већ се треба окренути будућности. А будућност лежи у „сарадњи“ са „светом“, тј. са онима који нам отивају Космет. У то да ли је „свет“ – посебно овакав како се данас и већ скоро 20 година према нама поставља – безусловна претпоставка, те фиксни параметар наше (пристојне) будућности – чак и самога опстанка, како држе неки људи изокренуте свијести, лишени самопоштовања, а често и злонамјерни – овдје нећемо улазити. О граници ћемосе само на тврдњу да алтернатива досљедно спроведеном и вјероватно погубном изолационизму, што не може бити наша опција ни након 17. фебруара, нипошто није пристајање на незамисливо и даље угађање онима којима би можда најприје одлакнуло да нас, таквих који, *какви и адје* јесмо – уопште и нема.

Наша теза је да је Космет само привремено отуђен – и то стога што себе дуги низ деценија нијесмо довољно уважавали, што нијесмо били довољно принципијелни и довољно одлучни у одбрани своје државе – те да, даље, ово стање привремене отуђености Космета може прераси у трајни губитак само ако не будемо били довољно одлучни у његовој одбрани, и то увијек са јасном свијешћу ко смо, што нам се дешава, ко су нам противници и шта хоће. Ако би се, међутим, ово потоње десило, тада не би смо изгубили само овај одаведено, у културно-идентитетском смислу конститутивни дио наше државе, него би нам запријетила и опасност од самоуништења. Ако је „свет“, као синоним за оне који су нам свих ових година били или крајње ненаклоњени, или, пак, огорчени непријатељи, тада ваља нагласити да тежња да постанемо његов дио неће моћи да се оствари одустанемо ли од Космета. Такви не бисмо могли бити *заправо примљени* у „свет“ (без обзира на евентуално замисливе институционалне привиде) зато што би нам могла бити угрожена egzистенција и државе и нације. Наиме, као што човјек престаје бити човјек у суштинском, минималном смислу кад се спусти испод најнижег прага достојанства, то исто се може десити и нацији. *Достојанство, дакле, није луксуз* оних који су своје egzистенцијално питање већ ријешили, па себи, након и поврх тога, могу да дозволе тобоже застарјелу средњовјековно-риџерску раскош и разметљивост, већ човјек без достојанства, без самоперцепције личне вриједности, и без макар некакога *признавања* тога достојанства од стране оних којима је окружен, са којима живи и на које је упућен – не може да преживи. Такав човјек постаје *људалики отирач чизама* са којим свако може да поступа како му воља, али никако не као са човјеком, а камоли као са себи равним. *Достојанство је прагматичко-практички неопходна претпоставка држања свакога човјека да би уопште опстао* – да би био у цивилизованој заједници људи. А ни са државом ствари не могу

стајати другачије. И њој је такође потребно достојанство (а све озбиљне, мале, средње или велике државе га, знано је, на свој начин имају и носе) да би била примљена у *суштинску* заједницу цивилизованих народа, јер ако тога нема, тада никакве декларације о пријему, приступању или, понајприје: о само формалном *припуштању* у ову или ону заједницу не могу имати правога покрића.

Достојанство, дакле, држање морала, висока самоодговорност и недопуштање недопустивог је супстанција, подлога укупне не само морално-духовне него и материјалне egzистенције једне нације и њене државе. Благостања не може бити без самопоштовања и образа – на којем су једном морали бити сазасновани свака данас пристојна држава и успјешно друштво. Да будемо још јаснији: одреклемо ли се Космета, никада нећемо бити истински прихваћени у заједницу цивилизованих народа – укључујући и онај фамозни „свет“ – чак и када би он једном одлучио да се према нама постави као према достојним људима. Ово је тако стога што не само што би се наше „признавање“ – у случају одустајања од Космета и од себе – темељило на презиру (због свих понижења и доживљених неправди које смо прогутали и преко којих би смо тада били прешли) – дакле, темељ таквога „признања“ би било непризнавање – него би се увијек, по одавно стеченој и стопут испробаној навизи, у нашем случају могло прибијегавати и новим случајевима ниподаштавања и гажења.

Коначно, било би крајње пожељно да се једном за вазда отресемо инфериорне флоскуле о томе да је „свет“ синоним за сав наш (пристојни) опстанак. Ми свој опстанак морамо да обезбједимо *прије свега* својим снагама, сарађујући са околином – а, по (пријекој) потреби, и са онима који су нам изразито ненаклоњени – али само онако и онолико колико нам је потребно, колико нам то заиста одговара. Ако *И Косово и свет* треба да значи *И Косово и опстанак*, тада из свега горе реченога проистиче и да се овакав „свет“ и српско Косово искључују, али и то да се Косово може сачувати само *мудром* политиком са образом, дакле са утједањем на норму, а не само и једино са (кратковидом) прагматиком чије параметре одређују моћни противници – напослетку не само због самога Космета него и због нашега укупнога одржања. Дакле, умјесто и *И Косово и свет* ваља рећи *И образ и опстанак*, тачније: *Опстанак кроз образ.*

Откуда и како?

Но вратимо се на нашу тему – покушају отимања Космета. Шта нам се то десило у недељу, 17. фебруара? Да бисмо одговорили и на ово питање, потребно је ствари погледати у контексту, а контекст се сам по себи намеће у својој тужној незаобилазности: РСК – Република Српска – Црна Гора – Косово и Метохија. Све пораз за поразом и све болнији од болнијег. Ваља нагласити да ни у једном од тих случајева оно што је (било) наше нијесмо заправо губили од конкретних, фактичких противактера на терену – ни од Хрвата, ни од муслимана, ни од дукљанских Црногораца и мањина у Црној Гори – нити смо Космет изгубили од самих Шиптара. Сваки пут су нам противници били само добро увјезбани и послушни статисти у игри која је била вођена извана (а које је и првима била у интересу), и у којој је противник био много озбиљнији не само од онога привиднога, физичкога – него, увијек се испостављало, и од нас самих. Збрисавши Српску Крајину растршили су нам сан о историјској правди (за оне који су стољећима гинули за Европу, добивши као „награду“ јаме и Јасеновац – пола сталежа прије коначнога изгона); заузевши и давећи крвљу изборену Српску, ступали су нам лијево крило; укравши нам Црну Гору – поништили су нам вјековни понос, а сабљу избигли из руку; и, на концу, да би одавно сањано и дуго спровођено убијање државотворности и колективне субјективности српскога народа довели до краја, чулају нам душу – отимајући Косово и Метохију.

Да ли након овакога низа, након кршења и права на самоопредељење, када су Срби у питању, након кршења званичнога става о неповерљивости најприје државних, а затим и републичких граница, након одузимања права држављанима да одлучују о својој држави итд. – да ли након свега тога ико разуман може да порекне да је циљана жртва разбијања Југославије био српски народ, да је против њега била усмјерена унапријед склована и дуго и систематски спровођена ЗАВЈЕРА? Ниједно комадање наше државе и наших држава није било још довољно добро за наше противнике са Запада. Док год има икакве српске државе – „српске“ у неком смислу који је иоле јачи од чисто номиналнога – дотле за њих „посао“ овдје није био нити ће бити завршен. Очеvidно: дробе нам тијело да бисмо остали и без њега и без духа, да бисмо остали без идентитета, да овдје у државотворном смислу не би остао *нико* и *ништа* – или да би се, можда, на нашем мјесту појавио л о нешто и неко други? За сада им иде више него добро – милионе су протјерали, отјерали их у

биједу или у иностранство, а и многи, за сада, физички живи, чак и добродостојећи Срби су, захваљујући дуготрајном дејству оваквих „мјера“, доведени до морално-интелектуалног ступња који се добро може описати оних горњим *нико* и *ништа*. Намјера им је, а поменути злочобни низ и све оно што је чињено да се он наниже непогрјешиво свједоче о томе – да српски народ непрекидним и несустајним низом најтежих удараца утјерају у економско, биолошко, морално, духовно небитје – тј. да се оно из тренутнога, *каквиога-таквога* постојања протјера у голо и пуно ништавило.

Прије него што видимо шта ми надаље треба да чинимо, поставља се питање како нам ваља гледати на оне који су нам све ово урадили, и који нам то и даље раде. Пођимо олет од аналогје са појединцем, односно од свакодневнога живота. Онај ко ми без икаквога разлога (не рачунајући оне привидне разлоге које сам инсценира да би привидом оправдао оно што је већ науумио и сковао) неоправдано, неправедно и неморално отима оно што је моје, посебно оно што ми је драгоцјено, оно од чега ми скоро све зависи, тај ми не може бити пријатељ – штавише, *не може да ми не буде непријатељ*. Држави Србији САД и главне државе Европске уније отимају оно што јој је највредније – велики и неочењиво важни дио њене територије. С тога ваља рећи да су САД и већина у Европској унији НЕПРИЈАТЕЉИ СРБИЈЕ, али и непријатељи сваке могуће српске државе и непријатељ свих Срба – у оној мјери у којој Срби на некој од својих традиционалних територија истичу претензију за политичким субјективизовањем, за које су увијек већ унапријед били сумњачени – додаћемо: са правом. У колико би Србима та премиса била увек на уму, већ смишљене схеме и задате размјере поретка не би се тако лако дале углобити у замишљени поредак стваран у кабинетима најмоћнијих.

Разлози за отпор

Какав став треба заузети након свега овога? Кажемо „став“, у смислу јасно одржане позиције, држања, као нечега што би требало да успиједи након избезумљености и емотивне покошености коју осјећа цијела нација, тачније: сви они (нормални) који се *осјећају* њеним дијелом? На отимачину Космета се не смије пристати и против ње се ваља борити. Зашто? Најприје из три главна разлога.

1. Зато што је морална дужност свакога човјека да устане против неправде – уколико за њу сазна, јер било која *појединачна* неправда представља прекршај против *опште* правде, па као таква, дакле као изузетак од општега, оправданог и пожељнога правила, потенцијално увијек представља опасност да њиме започне читав низ појединачних неправди, да се неправдо и неправда уведе као нови општи образац понашања и уређивања међуљудских односа. Као друго, пошто је морал општељудски, и пошто проистиче из чињенице припадања општељудској заједници, свака појединачна неправда – макар код оних који су уистину људи – треба да изазове *саосјећање* и *солидарност* са оним који је погођен неправдом.

2. Пошто су они који су највише непосредно погођени овом одлуком, *Срби са Косова и Метохије*, такође Срби као и сви ми остали који тамо не живимо, у овом случају се, поред општељудске солидарности и обавезе да се устане против неправде, са правом и *неизоставно* очекује и солидарност *свих Срба* са својим најугроженијим сународницима, пошто су они жртве неправде само зато што су Срби – што би се и нама десило да смо се ми којим случајем нашли на мјесту на којем се они сада налазе.

3. Жртва ове неправде нијесу само Срби са Космета него и српска држава и сви Срби – који не поричу своју припадност томе српскоме: својим ставом, мишљу или дјелом, јер отимање државе, или макар њенога дијела, представља најбезочнији изазов свима нама којима та држава припада и који тој држави припадају. Не само што се овим крши свако право него се тиме шаље сљедећа порука: ОТЕЋЕМО ВАМ ОНО ШТО ЈЕ ВАШЕ, А ВИ НЕЋЕТЕ БИТИ ЉУДИ НИ ТОЛИКО ДА СЕ ПРОТИВ ТОГА И ПОБУНИТЕ, А КАМОЛИ БОРИТЕ.

Они који нам отимају Космет добро знају и то да иза тога што сада чине не стоји ни позитивно право, нити правда. Што се права тиче, ствари су јасне – чак и ако се држимо само резолуције Савјета безбједности број 1244, иако НИКАДА не треба сметнути са ума да је и она сама била последица безљудне агресије НАТО, тако да је њеним доношењем тај нечувени чин напредно враћен у правне токове и, заправо, легализован, а НАТО, на неки начин, у својем подухвату оправдан и амнестиран. А што се тиче праведности, сами западњаци су дведесетих година, незванично, извјештавали да на Космету не постоји никаква пракса систематских кршења људских права или сегрегације. (1) Позадина њиховога поступка је у појединачним интересима, у односима снага у свјетској утакмици моћи, али и у моралном цинизму којим се крше све норме зато што се то тренутно сматра опортуним, али и зато што се

процјењује да иза жртава неправде не стоји никаква сила која може да поврати стање правде. Унајкраће, морални цинизам, у својем прагматичком здраворазумљу, полази од тога да ће ствари постати „стабилније“ ако се прекрше начела, да ће пројектовани систем и поредак постати чвршћи ако им се у темељ придода (још једна) честица неправде и зпа.

У крајњој линији, западњачки насилници у нашем случају држе да су они који су жртве неправде не само недовољно снажни да се боре за правду и за себе него и да – а то је одлучујуће – немају ни СВИЈЕСТИ ни МОРАЛНЕ СНАГЕ да започну ту борбу, а камоли да у њој истрају. Они нас, јасно ваља рећи, ни у ком погледу и ни у најмањој мјери не држе себи равнима, јер би они, ако би се нашли у ситуацији у којој смо се ми нашли, неодуштајно тражили своја права и борили се за њих. Они, заправо, држи да ми, будући културно, етички, а можда онтички инфериорни (културни расизам према Словенима, а посебно према Србима на Западу никада није ишчилило, па не може бити ни искључен) у односу на њих, нећемо бити кадри да узнастојимо на ономе што је наше право. Другим ријечима, оваквом безочношћу нам је префутно поручено не само да смо немоћни да учинимо ишта против ње него да уопште и нијесмо у довољној мјери *чланови хуманитета* – а чак и пожељимо да чак и пожелимо да се одупиремо. Отимање Космета није, дакле, само чин којим се на крајњи начин угрожава гола егзистенција српске државе, те Срба, осталих нешиштара, али и терористичким властима непоћудних Шиптара на Космету, није само национална увреда за све Србе – то је и морална, људска увреда, прије свега за Србе, а у крајњој инстанцији, уколико се кршење морала тиче свих људи – увреда за свако мислеће и морално створење на земном шару.

Шта да се ради?

Безочним кршењем свакога права и најминималнијих обавезних моралних норми ми смо, у ствари, изашли из фазе у којој нам од 1991. увијек изнова предстојећа, хегеловска, *борба за призна ва њем* отвара пут ка субјективизовању – дакле, ка пријему у заједницу утљугених, нормалних, једноставно: *људи*. Сада је ствар постала неупоредиво драматичнија, судбоносија, а, опет, у неком начелном – и теоријском и морално-практичком смислу и лакша, јер у крајње заоштреним, „граничним ситуацијама“ – а ово је, без сумње, гранична ситуација српске нације – лакше се сагледава оно одакле све што је сада важно извире, као и све важно што на крају остаје. (2) Сада, наиме, више није ријеч о извојевању права да будемо, макар формално гледано, (по)сматрани као равни осталим актерима међународне утакмице, већ је сада питање да ли ћемо уопште – уколико се не поставимо онако како овој ситуацији додикује – моћи да избјегнемо да нас сви, укључујући и оне који нам чулају душу, не посматрају као прљавштину са обуће која се по потреби може обрисати као да је никада није било. У моралном смислу, српски народ се сада налази пред највећим изазовом у својој повијести. Запад га је на најбестиднији начин, колективно и без икакве задршке, „ишмарарао“ – учествујући у свеобухватном припремању отимања најважнијег дијела његове територије, те у признавању те отимачине. Тиме су они преузели „моралну“ обавезу да чувају и бране своје државо(не)лико, наказно новорођенче.

Ако пређемо преко овога, ако се све оконча на (привременом?) повлачењу неколико амбасадора, ако и даље на врху наше „агенде“ буде Европска унија и испуњавање њених захтјева – који варирају од оних бизарних и бесмислених, до оних понижавачких и по нас (само) убилачких, ако не повучемо све политичке и економске последице држања које се граничи са оружаном непријатељством, ако наши спортисти буду учествовали са „спортистима“ који ће наступати под „заставом“ „државе“ Косова (или „Косове“!), ако... – тада ћемо свима, а и себи показати да не представљамо ништа више до *висококвалитетни отпад* повијести који више не само да не заслужује да у њој опстане него се, по свој прилици, у њој, у овом облику, и *под овим именом* не би ни могао још дуго задржати. Дакле, ако у овако тешкој ситуацији не будем принципијелни, самосвјесни, морални и одлучни – али ваза и увијек хладнокрвни, ако не будемо жилави и вјешти да носимо све последице својег, сада једино могућег, државобранитељског, моралног става, а да при томе и останемо у цивилизованом статусу, ми у моралном смислу више нећемо имати ни основа ни разлога за постојања, а – имајући у виду геополитичку „метеорологију“ југоисточне Европе – на дужи рок можда ни могућности да преживимо. Рашчлањавање, гажење, уништавање би само било настављено, јер ако се и преко ОВОГА пређе, ако се све заврши на једномјесечном (ако и толико!) испозитаном (?) и неискреном (?) дурању неких од наших званичника (а сви, ваља рећи, нијесу такви) – који приватно понајвише

сањају о „Шенгену“ и о „претприступним фондовима“ моралних циника и насилника из ЕУ – тада не само што не би било разлога да се све то, на другом мјесту, са другим изговорима, а са истом намјером, не настави, него би се, а искуство нас учи томе, све то и даље вјероватно настављало. Ако нам је, можда – као народу, *дедукција*, којом се врше предвиђања, слабија страна, тада би, можда, као историјско-гносеолошки „недопуштан“ народ, требало да се сјетимо да 1995, те крајинске и босанскохерцеговачке '95, скоро никоме није падало на памет да ће се сразмјерно ускоро десити и косметска 1999, затим црногорска 2006, и коначно опет косметска 2008.

Дакле, иако је то вазда био стални, обавезни захтјев који важи и у животу поједанаца, и у животима појединачних држава, а посебно у нашој кризи од 1999 – сада би коначно морало бити јасно не само да је *држање уминоморалних начела* најбољи начин да се (најбоље) преживи него да је, штавише, принципијелност, по свему судећи, *једини* начин да уопште некако преживимо. Беспощедна, на начелима заснована одбрана својега свим *тренутно* доступним средствима је, дакле, једини пут не само да се сачувају изгледи да ћемо једнога дана повратити своју отету територију, него да ће уопште и Србија као држава моћи да преживи. Због тога, коначно, а то ће рећи, и због „будућности наше деце“, преко овога не смијемо да пређемо, већ свеколико своје будуће понашање у међународним политичким, економским, правним, културним, спортским и свим осталим пословима морамо ставити у функцију нашега става да не признајемо насилно отцјепљење него да сваким својим, за то релевантним потезом морамо подсећати на неодрживост таквога стања, и тиме се приближавати његовом укидању, или се макар не удаљавати од њега. Ниједна тренутна повластица и погодност – ни привидна ни истинска – која би нам могла бити понуђена од стране отимача није вриједна одустајања од понашања и дјелања у складу са начелним ставом чија би позадина била: КОСМЕТ ЈЕ ДИО СРБИЈЕ И НИШТА ПОД МИЛИМ БОГОМ НАМ ОД ТОГА НИЈЕ ВАЖНИЈЕ!

Наравно, супротно увјерењима „прагматичара“, који су, у стварности, често морални нихилисти или чак морални идиоти – моралност и принципијелност по себи не значи ни „изолационизам“ ни „аутизам“, већ представља свагдашњу смјерницу која човјеку помаже да у настојањима да преживи, да се задовољи, да се испуни, не прекрши оно што је највредније и тиме нанесе себи, тачније највреднијем дијелу људскости у себи, најтежу и непоправљиву штету. Морал и умност нијесу препрека слободи и срећи, већ њихови најважнији и највјернији савезници – који им помажу да се не изврате у своје супротности: самовољу и бесповјесни хедонизам, који воде душевном погубљењу.

Свакако, став о условљености нашега будућег понашања *моралном заклетвом* на Космет могао би бити релативизиован у случају директне и увјерљиве пријетње физичким уништењем нашега народа – али то сада, у ситуацији у којој Русија игра улогу какву је себи одскора изборила, није реално, и, по свој прилици, у најдогледније вријеме неће ни бити могуће. Деведесете се – то треба јасно рећи због „условних рефлекса“ и атавистичких страхова који су у многим од нас развијени и утјерани тих година – не могу поновити, јер нико не може да нам уведе економске санкције преко Уједињених нација (а само те могу бити дјелотворне), и нико више не може и не смије да се иживљава над нама својом оружаном силом, без опасности да због тога претрпи неподношљиве губитке и штету. Ова борба може трајати дуго, и, макар због тога, могло би нам повремено дјеловати да је безизгледна, с обзиром на то да „велики“ стоје иза „државности“ „Косове“. Ипак, по свему судећи, та се државност у међународноправном смислу неће моћи легализовати, а сјећање (и то не само код нас) да је у питању неоправдани преседан неће моћи да ишчили (као што свједоче примјери кинескога Тајвана и сјевернога, окупираног дијела Кипра) – све док ми (а вјероватно и Русија) на то будемо подсећали. Дакле, у таквој ситуацији, без обзира на очекивање признавања од бројних западних, источноевропских и муслиманских земаља, Косово и Метохија ће бити и остати *спорна територија* која је међународноправно заправо *изван закона*, за коју ће, опет, знатан дио земаља прихватати да је легитимни дио српских легитимних аспирација, те коначно мјесто гдје би држава Србија, под повољним распоредом снага у међународним односима, једном могла и да се врати. Признавање Космета је у највећој могућој мјери оправдани *цасус белли*, тако да ми, правно гледано, имамо основа да у сваком тренутку поведемо рат против сепаратистичких елемената на Космету, као и против свих оних држава које се у случају евентуалнога почетка наших борбених дејстава усуде да им пруже подршку.

Одмах треба нагласити – потпуно је јасно да држава Србија не може да поврати Космет без употребе оружаных снага, или макар без довољно

вјеродостојне пријетње њеном употребом, којој на другој страни, код наоружане сепаратистичке мањине, не би могла да се супротстави оружаном снагом одговарајуће снаге. Тако нешто било би могуће само у оној ситуацији у којој би западне силе, или макар Сједињене Државе, биле искључене из војнога ешалона који би стајао на бранику лажне државности. То би, наравно, било могуће само уз одлучну подршку спољњег чиниоца (тј. Русије), а у случају превеликога оттерећења оружане силе америчког интервенционистичког империјализма, те корелативнога мијењања или слабљења приоритета САД, те, свакако, уз нашу довољно вјешту и одлучну политику. Ипак, јасно је да се тако нешто неће моћи догодити у догледно вријеме. Али исто тако ваља нагласити да се – с обзиром на брзину глобалних промјена и убрзавање динамике повјешће – из ове временске тачке недогледним може чинити и оно што ће се збивати за седам или 10 година, када би ситуација у назначеном смислу могла бити и знатно повољнија за нас и нашу борбу за Косово и Метохију.

Наша једина политика према Космету и према Западу јесте *непристајање*, али не као пука декларација, не као „стасивање душе“ која би била свјесна тобожње неповратности фактичкога стања, већ као *програм* који треба да одреди наше будуће дјеловање у вези са нашом покрајином – у међународним, али и у унутрашњим односима. Шта свако од нас може да уради? Насупрот беспомоћним констатацијама многих добронамјерних, отимачиним погођених и заинтересованих у стилу: „Ја ту ништа не могу да урадим“ – треба рећи да управо свако од нас, сам са собом и у себи, највише може да уради за Космет. То што се може, смије и мора урадити јесте да се никада ни у себи ни пред другима не помиримо са тиме, да увијек изнова и себе и околину – било сународника, било инородаца – убијећемо да је Космет српски, да увијек изнова освјешћујемо да је то одсудно питање нашега морала, дигнитета, идентитета и, напослијетку, самога опстанка – јер приставши да смо без Космета, да он није наш, ми остајемо не без дијела своје територије/ тијела, већ без себе самих, без своје душе – и то не само без њенога дијела, већ без цијелине, пошто је она, за разлику од тијела, *недјљива*. Само ако наша држава буде имала овакве грађане који ће мишљу, ријечју и дијелом *свједочити* не само учињену неправду него и одлучност да се она исправи – а то је једна од непролазних заповјести и људскога и Божијега права – само ће тада и она моћи нешто да учини за привремено отето Косово и Метохију. Само би се тада, на концу, у случају успјешнога повратка српске државе на Космет, могло испоставити да је окупација и отимачина била привремена.

Космет није изгубљен – али може постати ако ми пристанемо на то – као што од 15. стољећа до 1912. није био изгубљен, иако тамо није било наше државе. Овдје је гносеологија и психологија (чак можда најприје у својем античком значењу) „старија“ од онтологије – тачније од фактичке онтике. Нешто што је, стицајем тренутних повјешћних околности и (изгледа трајних) моралних неприлика свијета, на правди Бога отето, нешто што држи државонеспособно, полуцивилизовано племе које се узалуд копрца у настојањима да постане некаква нација – то заиста не може и не смије бити сматрано једном за вазда изгубљеним.

Позивати се, у сврху оправдавања властите малодушности и одустајања од *отпора* за Космет, на физичку снагу и технолошку премож отимача, значи не схватати ноторну историјску чињеницу пролазности свих у лакојести за моћу прегрезлих империја. Повијест готово све може да преиначи и релативизује, и она награду даје онима који имају довољно снаге и стрпљења да преживе и дочекају. Парадоксално, повијест награђује оне који успијевају да њу, док год је неповољна, довољно дуго „презиру“ – и да снују и творе упркос тренутном стању. Многи некадашњи историјски снови не би били остварени да није било дјела оних који су својом мишљу и жељама порицали (некадашње) повијесне реалности. (Пролазност у повијести се, наравно, не односи само на велике и (пре) моћне него још и више на мале.) Но наша снага мора бити у свијести да се боримо за правду, за морал, за право, тј. у томе што је наш оријентир убијежен у *вјечно-непролазном*, док је самовоља отимача оријентисана само у неморалности текуће насилничке прагматике, дакле у ономе што је једна од најпролазнијих *људских ствари*. Већ и стога недопуштена је тврдња да је Косово изгубљено, јер наши „адути“ су неупоредиво јачи и трајнији од „аргументата“ противника – питање је само да ли ми желимо да их употребљавамо, али, још и више, да ли желимо да од 17. фебруара свој државни и национални живот подредимо радосном служењу циљевима непролаза. Ово не кажемо зато што мислимо да српски народ јесте, или да би могао бити, то јест да би требало да буде народ некаких моралних титана – јер ми то, као ниједан народ, нијесмо – већ зато што упркос свој несрећи која се на нас свалила,

на неки начин и поред све несреће које се нас обрушила, имамо срећу да је оно што је човјеку највредније и што му може дати највећу снагу – (и) овога пута на српској страни. Радосно је служити ономе у вјечности настањеном – јер то духовно преображава – и јер је на дужи рок и у крајњој линији, ономе који се налази на тој страни, насупрот легијама пролазности, приземности и ништавила – победа зајамчена.

Вјечност ће увијек бити старија од временитости, а морална вертикала од повијести и повијесности. Наша је снага у оном надљудском, или, прије: највишем у човјеку, *најљудскијем*, а њихова „снага“ (у ствари проклетство) у оном најнижем у човјеку, *најнељудскијем*. Ако је вјеровати свједочитељу сушности врлине, божанственоме Платону, само је виши, божански дио људске душе бесмртан, тако да је победа увијек на страни вјечности – и код појединаца, али и код оних заједница које успију да своје постојање управе према томе. Ово је, наравно, тако ако посматрамо из угла саме вјечности, *суб specie aeternitatis*. А да ли ће тако остати и у времену, *in tempore*, у којој вјечност такође, у *принципу*, има надмоћ (као Платонове вјечне идеје над пролазним стварима) – то зависи од оних којима је конкретним кретањима повијести додијељена страна правде. Да би вјечност победила вријеме, потребно је да у самом протоку *хронике* неко „залепне“ за њену стар, а то ће се најприје десити ако се његова *лична, посебна* ствар поклопи са *општом* ствари вјечности! Дакле, догађаји времена – ма какви и ма како они тренутно неповољни били – не могу одлучити да ли је тежња за правдом осуђена на неуспјех, већ то може само одустанак од тражења и остварења правде – уколико тако поступи они увијећени које она сада подупиरे.

Из свега овога проистиче да *српски етички императив* (и будуће – и не само поводом Космета него и свега осталог што нам је силом и аморалношћу преотето) гласи: *отпор непристајањем* – са свим моралним и фактичким последицама које то носи. На отпор смо позвани – не ради самога отпора, већ зато што само и једино отпор *једном* може постати и стварно-фактички (а не само морално-душевно) *дјело* творан. Коначно, претпоставимо чак, хипотетички – иако видјесмо да је тако нешто немогуће тврдити – да се Космет никада неће моћи повратити. Али макар га и никада не повратили – ако пристанемо, ако, наиме, *пристанемо на пристајање*, ако његово отимање признамо свршеном отетошћу – бићемо збрисани, најприје морално, а затим и као нација у сваком смислу ријечи. Због самога нашега опстанка као народа – у било којим границама – због *будућности нас и наше дјеце*, морално је обавезно не пристати. Пристанак би значео да сами учествујемо у својем брисању из повијести, из постојања. Само *завјетом непристајања*, упорношћу сваколике духовне и интелектуалне борбе, можемо доћи у прилику да вратимо своју државу на Космет, а уколико и да повратимо свој образ и умиримо своју повријеђену душу. Борба непристајања, што је најтежа борба која ће се ових и наредних дана, мјесеци и година збивати у нама и са нама, биће *борба за самопоштовање*, за могућност да се погледамо у огледало, да погледамо *нашој дјечи у очи* – прије него свакога од нас не приупитају: *Гдје си био када отимаху наше? Само ако не изгубимо ту моралну борбу са собом, борбу против своје слабости, имаћемо изгледа да се једном и стварно суочимо са отимачима, и да, под бољим условима, добијемо битку против непријатеља – ону битку коју смо увијек лакше добијали од битака са самим са собом, са својом неморалношћу, незнањем и малодушношћу...*

„Косово ме се не тиче“

Горе смо се осврнули на ставове наших сународника којима је, додуше, (било) стало до Косова и Метохије, али који у својој малодушности и/или незнању држе да је ствар изгубљена. Постоје, међутим, и они чији став није тек губитнички, него активно-ниподаштавајући, цинично-нигилистичан. Има, наиме, приличан број оних који кажу да их се Косово уопште не тиче, да не осјећају да је Космет њихов. Онај ко, будући Србин по рођењу, имену, поријеклу и (евентуално) васпитању, каже да Космет не осјећа као нешто своје, ради нешто слично што и далтониста који би хтио да забрани да се људи диве Рембрантовом колориту или као када би се глуми спрдао поштовоаџица Бахових хармонија – зато што он то не може да осјети. Они који (се) тако „осјећају“ требало би у часу када милиони Срба осјећају избезумљеност и крајњу повријеђеност због бестидности понижења којем су изложени дјелима насилника – требало би да ћуте макар из пристojности, јер њихова *безосјећајност је психолошки ненормална, етички недостojна, а политички нелегитимна*. Да ли би они тако реаговали када би био животну угрожен било који човјек на свијету? Питамо ово зато што би, такви људи, по правилу, будући најчешће „космополитски“, „човјекољупци“, начелно увијек рекли да су они против сваке неправде и насиља – коме год да се дешава. Но ова направда се дешава њиховим сународницима који

творењем туђинске лажидржаве на својој прагрудни бивају још више осрамоћени и угрожени. Како то да им човјек уопште, човјек као такав, може бити ближи од њихових сународника? А нијесу ли ни они, ти Срби са Космета, након свега, допустићете, неки људи? Коначно, како је могуће „прескакати“ ступњеве солидарности и емпатије – како је могуће саосјећати се са човјеком уопште, са стучајевима неправде који се дешавају свим могућим људима у свијету, а не саосјећати се са сународницима – зато што се њихов завичај – нечијом грешком у васпитању, моралној свијести, памети,... – „не осјећа“ дијелом своје земље и својега идентитета?

Припадањем истој држави, учествовањем у истој традицији и у истом идентитету, сви ми морамо бити повезани, и, слједствено, морали бисмо да осјећамо одговарајућу, *националну емпатију*, која није само културно-историјске природе, него је и посредована и државном саидентификацијом. То да је човјек *зоон политикон* значи да је његова *политија* (држава), а и традиција на којој она почива, дио његовога идентитета, да државни, национални и етнички идентитет и културна традиција *сазнају његово биће*. *Цивилизовани човјек се од дивљака, од нецивилизованог човјека, разликује тиме што он увредом не сматра само оне понижавале чинове који су слједствено усмијерени против њега и његових ближњих него и оне који су намијењени његовој држави – јер, како је речено, државна припадност саучествује у бићу свакога од нас*. Управо стога тврдња ПУЦАЊ У КОСОВО ЈЕ ПУЦАЊ У НАШУ ДРЖАВУ, А ТИМЕ И ПУЦАЊ У СВАКОГА ОД НАС, није пука, звечећа фраза, већ неборива начелно-морална константација стања ствари.

Нашој држави је, а тиме и свим њеним грађанима, покушајем отимања Космета „повријеђен углед“. Увреду би требало да исправе правне норме међународног поретка, сама та држава, али и сами њени грађани. За свакога цивилизованог човјека увреда његове државе мора бити и увреда за њега лично, а за државу нема веће опасности и увреде од отимања њене територије и од угрожавања њених грађана, тако да би овим догађајем сви лично требало да будемо у највећој могућој мјери увријеђени и расрђени.

Узред, да у свакодневном животу на дјелу није свагда ово национално-државно идентитетско саучествовање појединаца, како би онда могло бити то да када игра национални тим против некога страног сви грађани, без обзира на идеолошке разлике – укључујући и оне који „не осјећају“ Косово, жуде за побједом својега тима? Дакле, национална/државна идентификација је *природна*, једино нормална, и она се на најприроднији начин и без задршке испољава у ситуацијама када то изискује *безначајан* улог и никакав напор, а камоли жртве. Али ако је природно да се преко спорта (или „Пјесме Евровизије“) идентификујемо са представницима своје земље, са својом државом итд. – то је а *фортиори* још „природније“ и неизбјежније идентификувати се са својом државом у међународним пословима; посебно у онима када је само њено постојање доведено у питање, јер: *територија је база постојања, а (пра)осјећање темељ идентитета*, а за нас је Космет и једно и друго: и територија и сјећања, и постојање и суштина. Дакле, ако је у споредним стварима идентификовање и подршка природна и очигледно фактички присутна, тада је то утолико обавезније код „озбиљних“ ствари – а питање територије (и људи на њој) једно је од најозбиљнијих могућих. Стога, коначно, тврђења о „неосјећању“ Космета својим треба не само одбацивати и морално жигосати, него ваља подвући да је ту у питању аморална дволичност и слабост, јер се у ситуацији када је држава пред највећим могућим искушењима, и када јој је потребна свака подршка свих њених грађана – уз велике изгледе да у будућности будемо суочени и са извесним одрицањима – фингира „индивидуалистичко-психолошки“ аргумент да би се заорнула права суштина оваквога става: *бездужна себичност које неопозиво увире у препознатљиву аморалност егзистичкога синтодуша*.

Фусноте:

1. На основу извјештаја њемачких обавјештајаца, забиљежено је да њемачке имиграционе власти деведесетих година шиптарским претendentима са Космета на политички азил нијесу признавале ово право, иако је њемачка држава званично, управо супротно овом увид у, говорила посве супротно.

2. Тужно је, наравно, што смо – дјелимично и својом кривицом, иако је удео спољњих насилника и злоумника био одлучујући – себе морали довести у граничну ситуацију да бисмо, као нација, неке ствари могли да *осјетимо*, а надајмо се једном коначно и *схватимо*.

Часлав Копривица, 14. фебруар 2008.

СВЕ СПРЕМНО ЗА ПОДЕЛУ КОСОВА?

Лепосавић – Срби са севера Косова одлучни су у томе да не дозволе да самопрокламоване институције независног Косова почну да функционишу у овом делу јужне српске покрајине.

На запаљеним пунктовима Јариње и Брњак више нема припадника донедавно мешовите Косовске полицијске службе, састављене од Срба и Албанаца, већ путнике контролишу Унмик полиција и припадници француског контингента Кфора, у тешким оклопним

Снаге КФОР-а и УНМИК-а на прелазу Јариње – Т р и Албанца, припадници КПС-а, нису реаговала на савете колега Срба да напусте пункт, јер је неколико хиљада људи кренуло ка њима. Срби су их молили да оду. После краћих телефонских консултација, Албанци су се закључали у један од монтажних објеката на овом пункту, који су касније запаљени. Срби из КПС-а су их буквално извлачили кроз прозор да би их спасли од разјарених грађана и спречили инцидент са несавременим последицама – рекао је за наш лист један од људи добро упознат са недавним дешавањима на административној граници.

„Политици“ је потврђено да је Косовска полицијска служба на северу Косова отказала послушност Приштини. КПС у Лепосавићу, сада

возилима. Како сазнаје „Политика“, Срби су у уторак спасили своје албанске колеге из Косовске полицијске службе од револта грађана, огорчених вешћу да су се на пункту Јариње појавили албански цариници.

ФОТОГРАФИСАЊЕ ОПАСНО ПО ЖИВОТ

Особе које су запалиле пункт Јариње кажу да су нападали фоторепортере и камермане који су снимали догађај, јер Унмик полиција и Кфор снимке касније користе као доказ за хапшење Срба.

Поред тога, неки од њих снимке за велике паре продају страним телевизијама које то користе да нас оцрне у свету – рекао је наш саговорник. Он каже да ни све српске телевизије нису добродошле, јер је очигледно да неке од њих не раде у интересу Срба.

састављен само од Срба, ставио се на располагање председнику општине. Како тврде српски извори на Косову, и Срби из КПС, али и Унмик полиција дуго одржавају контакте и размењују информације са припадницима МУП-а Србије, који у подручју око административне границе делују у цивили.

Непристајање Срба на косовске институције показано је и пред зградом Окружног суда у Косовској Митровици, који су напустиле судије албанске националности. Српска заједница на северу Косова фактички је одвојена од остатка покрајине, а Албанцима је приступ на север скоро забрањен.

Док поделу Косова неки од западних дипломата најављују као

могућност, она је на терену већ спроведена. Извори „Политике“ кажу да се у општинама северног Косова већ праве спискови досадашњих припадника Косовске полицијске службе, Срба, који би ускоро требало да се нађу на платном списку МУП-а Србије.

У МУП-у Србије јуче нисмо успели да добијемо коментар о овоме. Иначе, возила, наоружање и сва техничка опрема КПС-а на северу

СУДСТВО У МИТРОВИЦИ ПРОТЕСТУЈЕ, У ЛЕПОСАВИЋУ СЕ ВРАТИЛИ НА ПОСАО

Срби носиоци правосудних функција и запослени у правосудју Унмика вратиће се у своје матичне правосудне органе на Косову због јачања институција Србије на Косову, саопштило је јуче Министарство правде. „Министарство правде примило је изјаве судија, судског особља и судија за прекршаје о повлачењу са места које су имали у Унмик-правосудју и повратку у правосудне органе Србије на Косову и Метохији“, пише у саопштењу.

Додаје се да су се они повукли из Унмиковог правосудја у складу са Заједничком декларацијом Владе Србије и Унмика о ангажовању судија и тужилаца из реда српске националне заједнице у мултиетнички систем Косова, као и у складу са закључком владе од 26. априла 2007. године. „На тај начин, пет судија и 25 запослених враћају се у општинске судове у Лепосавићу, Вучитрну, Косовској Митровици и Приштини, као и у општинске органе за прекршаје у Лепосавићу и Зубином Потоку“, пише у саопштењу.

А други дан протеста пред зградом Унмикокошког суда у северном делу Косовске Митровице завршен је мирно.

Срби су прејуче упутили захтеве Унмику од којег траже да Албанци напусте зграду суда, те да се све институције правосудја на северу врате под ингеренцију Министарства правде Републике Србије.

Зграду суда обезбеђивале су снаге Кфора, али и припадници КПС-а, а подсетићемо да је прекинута нешто после 20 часова на зграду Унмик-суда бачена експлозивна направа и нанета је само материјална штета.

Иначе, запослени који већ годинама раде у Унмик-суду требало би да остану на послу, али у надлежности Министарства правде

је у рукама Срба, фале им још само униформе српске полиције. Наш извор тврди и да је у току отварање текућих рачуна у једној банци у Србији преко којих ће српски полицијаци убудуће примати плате. Међу Србима на Косову увелико се прича да ће гранични прелаз између северног и јужног дела покрајине бити на месту званом Дудин крш код Косовске Митровице. Ту ће се, најављују Срби, убудуће налазити Унмикови пунктови, док границе између северног Косова и остатка Србије неће ни бити.

Након наводне одлуке Унмик-полиције да забрани улазак на Косово особама које немају пребивалиште на овој територији, Срби су одлучни да не дозволе тако нешто. Наиме, поред саме административне линије прелаза, по најмање четири тенка Кфора су распоређени на сваких десетак километара пута који од прелаза Јариње води преко села Лешак, Лепосавић, Сочаница и Звечан до Косовске Митровице. Мада је Кфор добио наређење да тенковима блокира пут у случају кретања већих група људи, било из правца централне Србије, било из Митровице ка административној линији, Срби са севера Косова кажу да су спремни, уколико тако буде одлучено, да потпуно избаце „мировњаке“ са ове територије. Хеликоптери Кфора иначе целог дана надлећу територију севера Косова, допуњавајући новим војницима јединице распоређене на местима где би могло да дође до инцидената.

Марко Албуновић, Политика, 23.02.08.